

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
UYGULAYICILARA YARARLI OLMASI DİLEĞİYLE, SAYGILARIMLA.....	X
İÇİNDEKİLER	XI

1. CİLT

HUKUKUN İÇSEL AHLÂKI	1
Sekiz İlkenden Temellendirilmesi	2
Hukukun İçsel Ahlakının İlkeleri	5
KANUN YAPMADA HUKUKİ GÜVENLİK İLKESİ	10
Kanun yapma tekniği.....	11
Kanun biçimleri	13
İDARI İŞLEMLERDE HUKUKİ GÜVENLİK	15
1. Kanunilik esası	15
2. İdarenin takdir hakkı	16
3. İdarede hukuki güvenlik ilkesi	19
4. İdari işlem	19
5. İdari işlemlerde sona erme.....	20
a. Sebep	21
b. Konu.....	22
c. Amaç.....	22
6. İdari işlemlerin geri alınması	23
7. Kazanılmış hak	30
8. Müesses durum	30
9. Haklı Beklenti.....	32
YARGIDA HUKUKİ GÜVENLİK (İÇTİHAT BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI)	33
1. İçtihat farklılığını gidermeye yönelik mekanizmalar.....	35
a. Yargıtay daireleri arasındaki içtihat farklılıklar	35
b. İstinaf mahkemeleri arasındaki içtihat farklılığı.....	37
2. AİHM ve Anayasa Mahkemesinin İçtihat Farklığı Konusundaki Yorumları.....	38

3. İctihat Farklılıklarının değerlendirilmesi	39
a. İctihat Farklılığının 'Derin ve Süreğen' Olması.....	39
b. İç Hukukta İctihat Farklılığını Ortadan Kaldıracak Mekanizmalar	41
c. Mekanizmaların Etkili İşletilmesi.....	41
d. Mekanizmaların İşletilmesinin Etkileri	42
4. Farklı Yargı Kolu İçindeki İctihat Farklılıkları	43
5. Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararının sубjektif ve objektif etkisi	45
6. Kesin Hükme Saygı İlkesi.....	46
YORUM.....	50
Hukuk metodolojisi.....	51
Kanunların yorumu	51
YORUM KURALLARININ SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA UYGULANMASI.....	65
Sosyal güvenlik hakkı	65
Sosyal güvenlik hakkının özellikleri.....	66
Yorum	66
Sosyal Sigorta İlişkisi	67
Sosyal sigorta ilişkisinin dayandığı ilkeler	68
1. Kanunilik ilkesi	68
2. Eşitlik ilkesi.....	69
3. Teklik ilkesi.....	71
4. Zorunluluk ilkesi.....	72
5. Yayınlık ilkesi.....	74
6. Hakkın kötüye kullanılmaması ilkesi	75
7. Sürdürülebilirlik ilkesi	78
8. Ölçülülük ilkesi	78
9. Sigortalı lehine yorum yapılır mı?	79
SÖZLEŞMELERİN YORUMU	82
1. Sözleşme içeriğinin belirlenmesi.....	82
2. Taraf iradelerinin araştırılması.....	82
3. Sözleşmenin nitelendirilmesi.....	83
4. Sözleşmenin yorumlanması	83
5. Tahvil	84
BİRİNCİ KISIM	
Amaç, Kapsam ve Tanımlar	
MADDE 1- Amaç.....	85
MADDE 2- Kapsam	86
MADDE 3- Tanımlar.....	87

İKİNCİ KISIM**Sosyal Sigorta Hükümleri****BİRİNCİ BÖLÜM****Sigortalılara İlişkin Hükümler**

MADDE 4- Sigortalı sayılanlar	103
4/a SİGORTALILARI (İşverene Bağımlı Olarak Çalışanlar)	107
A. İŞVERENE BAĞIMLI OLARAK ÇALIŞANLAR.....	107
B. 4/a SİGORTALISI SAYILAN DİĞER KİŞİLER	112
I. İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıklarına veya yönetim kuruluna seçilenler.	112
II. Sanatçı, düşünür ve yazarlar	113
III. Hizmet akdiyle çalışan yabancı uyruklu kişiler (Uluslararası SGS yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç)	116
IV. 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar	120
V. 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda belirtilen umumi kadınlar	121
VI. Usta Öğreticiler ve kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler, kamuda 657 sayılı Kanun m.4/C kapsamında çalıştırılanlar	121
VII. Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen toplum yararına çalışma programında çalışanlar.....	122
4/b SİGORTALILARI (Kendi Nam ve Hesabına Bağımsız Çalışanlar).....	123
Sigortalılık şartlarınının, başladığı tarihteki mevzuata tâbi olması (kazanılmış hak)	123
Sigortalılığa Esas Çalışmanın Fiili ve Gerçek Olması	124
Başka sigortalılık statüsüne tâbi olmama	125
Meslek kuruluş kayıtlarındaki geçersizlik.	125
I. KENDİ ADINA BAĞIMSIZ ÇALIŞAN ESNAFLAR	129
1. Kendi Adına Bağımsız Çalışanların Sigortalılık Şartları	129
2. 4/b SİGORTALILIK TESBİTİ DAVASI	150
3. Vergi borçlanması	157
II. KÖY VE MAHALLE MUHTARLARI	157
III. ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYESİ OLAN ORTAKLARI İLE SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETLERİN KOMANDİTE ORTAKLARI, DİĞER ŞİRKETLER İLE DONATMA İŞTİRAKLERİNİN İSE TÜM ORTAKLARI	159
IV. 6132 SAYILI AT YARIŞLARI HAKKINDA KANUN'A TÂBİ ANTRENÖR VE JOKEYLER	165
V. KENDİ ADINA BAĞIMSIZ TARIMSAL ÇALIŞMA	165
VI. KURUM TARAFINDAN YAPILAN İSTEĞE BAĞLI SİGORTA DEĞERLENDİRMESİ.....	191

4/c- SİGORTALILARI (Kamu İdarelerinin Kadro ve Pozisyonlarında Çalışanlar)	195
1. Memurlar.....	196
2. Sözleşmeli personel	197
3. 657 sayılı DMK m.86'ya göre açıktan vekil atananlardan 4/a sigortalısı olduğu belirtilmeyenler	198
4. Kanunlar gereğince seçimle veya atama yoluyla kamu kurum veya kuruluşlarında görevde gelenler	199
5. Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, TBMM üyeleri, belediye başkanları, il genel meclisinin seçimle gelen üyeleri.....	199
6. Kamu görevlileri tarafından kurulan sendikalarının yönetimine seçilenler.....	200
7. Askeri öğrenciler	200
8. Polis akademisi öğrencileri, EGM hesabına okuyan öğrenciler, Polis Meslek Eğitim Merkezinde polislik eğitimi alan adaylar	201
9. Jandarma ve Sahil güvenlik akademisi öğrencileri.....	201
10. Yüksek Askeri Şura (YAŞ) kararı ile ilişiği kesilenler.....	201
11. Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan tabip ve uzman tabiplerin 65 yaşından sonra geçen çalışmaları.....	202
12. Öğretim üyelerinin çalışmaları.....	203
13. Emekli aylığı almakta iken belirli görevlere seçilen ve atananlar	203

BAZI ÖZELLİKLİ ÇALIŞMA BİÇİMLERİ

I. KAMU KURUMLARINDA ÇALIŞMA	205
1. 657 sayılı Kanuna göre sözleşmeli personel olarak çalışma durumunun tespitinde idari yargı görevlidir.....	205
2. Kamuda işçi statüsünde kadrolu veya geçici çalışma	206
II. GEMİLERDE ÇALIŞMA.....	223
III. TİCARİ TAKSİ/DOLMUŞ/OTOBÜS ÇALIŞMALARI.....	230
IV. TARIM/ORMAN İŞLERİNDEN ÇALIŞMA.....	233
V. VAHİDİ FİYAT USULÜ İLE ORMAN İDARESİ TARAFINDAN, İŞ GÖRDÜRME	236
VI. GİDER PUSULASI İLE İŞ GÖRDÜRME	240
VII. ESNEK ÇALIŞMA MODELLERİ	243
Hizmet akdi.....	247
Hizmet akdinin unsurları	247
1. İş görme	248
2. Ücret	248
3. Bağımlılık.....	249

A.	TELE ÇALIŞMA	251
1.	CROWDWORKİNG ÇALIŞMA MODELİ	252
a.	Crowdworking çalışma türleri	253
b.	Crowdworking çalışma modelinin yararları ve sakıncaları	255
c.	Crowdworking yapılanma	256
d.	Hukuki sorunlar	256
2.	FREELANCE ÇALIŞMA MODELİ	264
B.	UZAKTAN (EVDE) ÇALIŞMA	268
1.	İşverene Bağımlı Olarak Uzaktan Çalışma	268
a.	Kavram	269
b.	Uzaktan çalışma hizmet sözleşmesinin kurulması	269
c.	Uzaktan çalışma hizmet sözleşmesinin unsurları	272
2.	Kendi Adına Evde El Sanatları Çalışması (El Halisi Dokuma)	274
C.	ÇAĞRI USULÜ ÇALIŞMA	276
1.	İNVENT ÇALIŞMA	280
2.	AĞ PAZARLAMA YÖNTEMİYLE ÇALIŞMA	281
VIII.	BİRDEN FAZLA İŞYERİNDE ÇALIŞMA	287
IX.	DERNEK, KOOPERATİF VE VAKIFLarda ÇALIŞMA	288
X.	VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE ÇALIŞAN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN HİZMET AKDİ KAPSAMINDA ÇALIŞTIKLARI	291
XI.	KAPICILIK HİZMETİNDE ÇALIŞMA	295
1.	Kısmi / tam zamanlı çalışma	295
2.	Kapıcılar hizmetlerini, aile fertleriyle birlikte yürütebilirler	296
3.	Kapıcının çalışmayıp gerçekte eşinin çalışması	297
XII.	ORTAK OLMADIĞI, ŞİRKETE DIŞARIDAN MÜDÜR ATANMAK SURETİYLE ÇALIŞMA	298
XIII.	PİYASA HAMALI OLARAK ÇALIŞMA	301
MADDE 5- Bazı sigorta kollarının uygulanacağı sigortalılar	304	
A.	Tutuklu/Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinde Çalışmaları	306
B.	Çırak/Aday Çırak, İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrenciler, Staja Tabi Tutulanlar ve 2547 Sayılı Kanuna Göre Çalışan Öğrenciler	307
C.	Harp Malullüğü veya Vazife Malullüğü Aylığı Alırken Çalışanlar	312
D.	Mülga (17.4.2008 – 5754/m.3)	315
E.	İŞKUR Tarafından Düzenlenen Meslek Edindirme, Geliştirme, Değiştirme Eğitimine Katılan Kursiyerler	315
F.	Mülga (17.4.2008 – 5754/m.3)	317
G.	Türkiye ile SGS Olmayan Ülkelere, İşverenlerce İşçi Götürülmesi	317

1. Sözleşmesiz ülkelere çalışmak için götürülen Türk işçilerin istege bağlı 4/a sigortalılığı	321
2. Sözleşmesiz ülkelere çalışmak için götürülen Türk işçilerin bu süreleri 3201 sayılı Kanuna göre borçlanmaları.....	322
MADDE 6- Sigortalı sayılmayanlar.....	327
a. İşverenin Ücretsiz Çalışan Eşi.....	329
b. Aynı Konut İçinde Yapılan İşlerde Çalışan Hısimlar	330
c. Ev hizmetinde çalışanlar	332
d. Askerlik hizmetini er/erbaş olarak yapanlar ile yedek subay okulu öğrencileri.....	335
e. Yabancı ülkede kurulu kuruluş tarafından Türkiye'ye geçici olarak çalışmaya gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tâbi olduğunu belgeleyenler	336
f. Yüksek okullarda eğitim döneminde yapılan tatbiki yapım ve üretim işleri	338
g. Sağlık kuruluşlarında işe alıtırlan hasta veya engelliler	339
h. 4/b ve 4/c Sigortalıları için 18 yaşından küçük olanlar	339
i. Tarım işlerinde süreksiz çalışanlar ve kendi adına bağımsız tarım faaliyette bulunanların aylık geliri düşük olanlar	339
j. Mülga (17/4/2008-5754/4 md.)	341
k. Gelir düşüklüğü nedeniyle 4/b sigortalılığından muafiyet	341
l. Kamu idarelerinin dış temsilciliklerinde çalışanlar.....	341
m. Sürekli olmayan gençlik ve spor faaliyetinde çalışma	341
n. Yaşlılık aylığı almaktak iken 4/b kapsamında çalışanlar.....	342
o. Talepleri doğrultusunda 5434 sayılı Kanun kapsamına alınanlar.....	343
ö. Ücretsiz izin alan 4/c sigortalılar	343
MADDE 7- Sigortalılığın başlangıcı.....	344
MADDE 8- Sigortalı bildirimi ve tesibili	348
I. 4/a SİGORTALILARININ İŞVEREN TARAFINDAN BİLDİRİMİ	350
II. 4/a SİGORTALILARININ KENDİLERİNİ BİLDİRMESİ.....	353
III. 4/b SİGORTALILARININ BİLDİRİMİ.....	353
III. 4/c SİGORTALILARININ BİLDİRİMİ	355
IV. KAMU KURUMU VE BANKALARIN İHBAR YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	355
V. BİLDİRİMİN MALİ TATİL DÖNEMİNE RASTLAMASI.....	355
VI. KURUMCA RESEN İŞE GİRİŞ BELGESİ DÜZENLENMESİ	356
MADDE 9- Sigortalılığın sona ermesi	357
MADDE 10- Sigortalıların işleri nedeniyle geçici olarak yurt dışında bulunmaları.....	376

İKİNCİ BÖLÜM**İşyerleri ve İşverenlere İlişkin Hükümler**

MADDE 11- İşyeri, işyerinin bildirilmesi, devri, intikali ve nakli	381
I. İŞYERİ TANIMI VE KAPSAMI.....	382
II. İŞYERİNİN KURUMA BİLDİRİLMESİ.....	383
1. İşyerinin bildirilmesi ve tescil.....	383
2. Şirket kuruluşu sırasında ticaret siciline bildirimin yeterli olması.....	385
3. Kamu kurum ve kuruluşlarının bildirimi üzerine tescil	385
4. İşyerinin tehlike (NACE) kodu	387
III. İŞVERENİN ADRESİNİ DEĞİŞİTRİMESİ, DEVİR, INTİKAL, NEVİ DEĞİŞİKLİĞİ HALİNDE BİLDİRİM.....	388
IV. ALT İŞVERENİN BİLDİRİMİ	389
V. İŞVERENİN KURUMCA RESEN TESCİLİ.....	389
VI. TESCİL İŞLEMİNİN İPTALİ	390
VII. İŞYERİ BİLDİRİMİ YAPILMAMASININ CEZAI YAPTIRIMI	390
MADDE 12- İşveren, işveren vekili, geçici iş ilişkisi kurulan işveren ve alt işveren	391
I. İŞVEREN	392
II. İŞVEREN VEKİLİ	398
III. MALİ MÜŞAVİR VE MUHASEBECİLERİN SORUMLULUĞU	400
IV. GEÇİCİ İŞ İLİŞKİSİNDE SORUMLULUK	402
V. ASİL İŞVERENLİK.....	408
VI. KAMUDA ALT İŞVERENLİK.....	413

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Hizmet Akdiyle veya Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışan Sigortalıların Tabi Olduğu Kısa Vadeli Sigorta Hükümleri**

MADDE 13- İş kazasının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması	417
I. TANIM	418
II. İŞ KAZASI HALLERİ	420
III. BEDENSEL VEYA RUHSAL ZARAR	423
IV. UZAKTAN ÇALIŞMADA İŞ KAZASI.....	425
V. İŞYERİ EĞLENCEŞİNDE KAZA	426
VI. 4/b SİGORTALISININ İŞ KAZASI	428
VII. İŞ KAZASININ BİLDİRİMİ.....	429
1. 4/a sigortalısının iş kazası	429
2. 4/b sigortalısının iş kazası	429
3. İş kazası bildiriminin Kurum tarafından denetimi	430

4.	İş kazası tespit komisyonu.....	431
VIII.	İŞ KAZASI TESPİTİ DAVASI	431
MADDE 14- Meslek hastalığının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması.....	437	
I.	TANIM.....	438
A.	MESLEK HASTALIĞI NEDENLERİ	440
B.	MESLEK HASTALIĞI TANISI	442
C.	MESLEK HASTALIĞINDAN KORUNMA	443
a.	Risklerden korunma	443
b.	Kişisel koruyucu donanım kullanılması.....	443
c.	Sağlık kontrolleri.....	444
d.	İş güvenliği eğitimi.....	444
II.	MESLEK HASTALIĞININ TESPİTİ.....	444
III.	MESLEK HASTALIĞININ BİLDİRİMİ	454
MADDE 15- Hastalık ve analık hali	455	
MADDE 16- İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortasından sağlanan haklar ..	457	
I.	İş kazası/meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar	458
II.	Hastalık/analık sigortasından sağlanan haklar.....	459
MADDE 17- Ödenek ve gelirlere esas tutulacak günlük kazanç	460	
MADDE 18- Geçici iş göremezlik ödeneği.....	464	
I.	Geçici iş göremezlik ödeneğinin koşulları	467
II.	Miktari	468
MADDE 19- Sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanma, hesaplanması, başlangıcı ve birden çok iş kazası ve meslek hastalığı hali.....	470	
I.	Tanım	471
II.	Meslekte kazanma gücü kaybı.....	472
1.	Meslekte kazanma gücü kaybının tesbiti	472
2.	MKGK oranına itiraz	473
3.	MKGK'nın kontrole tâbi tutulması	474
a.	MKGK oranının düzeltilmesi şeklinde gelir başlangıcından itibaren değişiklik	474
b.	MKGK alanında sonradan değişme olması	474
aa.	İş göremezlik oranının başlangıç tarihi itibariyle düzeltilerek belirlenmesi	474
bb.	İş göremezlik alanında düşme	475
cc.	İş göremezlik alanında artış	476
dd.	Gelir/aylık birleşmesi ile gelirin yarıya düşmesi	476
ee.	Fiili ödeme halinde izlenecek yöntem	477

ff. Sigortalının birden fazla iş kazası/meslek hastalığına maruz kalması	478
gg. Gelir/aylık birleşmesi	478
III. Sürekli iş göremezlik gelirinin hesaplanması	480
IV. Ödeme koşulları	482
V. Prosedür	483
1. Yaralanmalı iş kazalarında gelir bağlama süreci	483
2. Ölümü iş kazalarında gelir bağlama süreci	484
VI. Zamanaşımı	484
MADDE 20- Hak sahiplerine gelir bağlanması, evlenme ve cenaze ödenekleri	491
I. Ölüm geliri	492
1. Sigortalının ölümü halinde.....	492
2. Sigortalının %50'den fazla MKGK'na uğraması.....	492
3. Sigortalının %50'den az MKGK'na maruz kalması ve iş kazası/meslek hastalığı ile ölüm arasında illiyetin olmaması.....	493
4. Kanun boşluğu: %50'den az iş göremezlik ve ölümle iş kazası/meslek hastalığı arasında illiyetin olması (SSIY m.42)	494
5. Ölüm gelirinin başlangıcı	494
II. Evlenme ödeneği	495
III. Cenaze ödeneği	495
MADDE 21- İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu	496
I. İŞVERENİN İŞ KAZASI / MESLEK HASTALIĞI SİGORTASINDAN SORUMLULUĞU.....	498
A. MADDİ OLAYIN TESPİTİ.....	510
B. İLİŞKİLERİN BELİRLENMESİ.....	515
C. İLLİYET BAĞI.....	528
D. KUSUR ORANI	535
E. BAZI ÖZEL KAZA HALLERİ	542
1. TRAFİK-İŞ KAZASI.....	542
2. YÜKSEKTE ÇALIŞMA	547
3. YAPI İŞLERİNDEN ÇALIŞMA	552
4. MADEN İŞYERLERİNDEN ÇALIŞMA.....	555
5. ACİL DURUM HALİNDE İŞ GÜVENLİĞİ	558
6. İşyerinde kalp krizi	564
F. GERÇEK ZARARIN BELİRLENMESİ	565
1. Gerçek zarar hesabında kullanılacak hayat tablosu (TRH2010).....	565
2. Gerçek zarar hesabı	566

3.	Gelirin yansımama oranı	575
G.	TEDAVİ GİDERLERİ.....	579
H.	RÜCU DAVAALARINDA İSPAT YÜKÜ	580
II.	İŞVERENİN İŞ KAZASINI SÜRESİNDE BİLDİRMEMESİ NEDENİYLE SORUMLULUĞU	580
III.	İŞVERENİN, SİGORTALIYI BÜNYESİNE UYGUN OLMAYAN İSTE ÇALIŞTIRMASI NEDENİYLE SORUMLULUĞU.....	581
IV.	İŞVEREN SORUMLULUK SIGORTASI	582
V.	İŞ KAZASI / MESLEK HASTALIĞI / HASTALIĞIN OLUSHUMUNDA KUSURLU ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN SORUMLULUĞU.....	584
VI.	ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE RÜCU EDİLEMENYEN HÄLLER	593
VII.	İŞVEREN VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN TESELSÜL SORUMLULUĞU.....	599
VIII.	ZAMANAŞIMI (Bkz m.93)	610
MADDE 22-	Sigortalının kendisinden kaynaklanan sebeplerle tedavi süresinin uzaması, iş göremezliğinin artması.....	611
I.	Sigortalının kusurlu hareketleri ile tedavi süresinin uzaması/iş göremezliğin artması	612
II.	4/b sigortalısının iş kazasını süresinde bildirmemesi.....	615
MADDE 23-	Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk	616
I.	Bildirimsiz sigortalıya yapılacak yardımlar	616
II.	İşverenin sorumluluğu	616
a.	İşverenin sorumluluk miktarı	618
b.	İç rücu	619
III.	4/b sigortalısının bildirimsiz çalışması	621
MADDE 24-	Kısa vadeli sigorta kollarında dikkate alınmayan süreler.....	622
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM		
Uzun Vadeli Sigorta Hükümleri		
MADDE 25-	Malül sayılma.....	623
I.	KİMLERİN MALUL SAYILACAĞI	625
1.	4/a ve 4/b Sigortalıları için malul sayılma	625
a.	Sağlık Kurulu Raporunun alınması.....	626
b.	Sağlık Kurulu raporlarının kurum sağlık kurulunda değerlendirilmesi	627
c.	Kurum sağlık kurulunun kararının tebliği.....	629
d.	Yüksek Sağlık Kurulunca yapılacak değerlendirme.....	629
2.	4/c Sigortalıları için malul sayılma.....	630
II.	SİGORTALININ ÇALIŞMAYA BAŞLAMADAN ÖNCE MALUL OLMASI.....	633

III.	TALİM / MANEVRA / SEFERBERLİK / HARP NEDENİYLE SİLAH ALTINA ALINANLARIN ELVERİŞLİ OLMADIĞININ BELİRLENMESİ	634
IV.	4/c SİGORTALISININ MALULİYETİ VE BAŞKA GÖREVE NAKLİ.....	634
V.	4/c SİGORTALISININ İYİLEŞMESİ VE 1 YIL İÇİNDE YENİDEN NÜKSETMESİ.....	635
VI.	UYGULAMA YÖNETMELİĞİ	635
MADDE 26- Malüllük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları.....	642	
I.	MALULLÜK SİGORTASINDAN SAĞLANAN HAKLAR	642
II.	MALULLÜK AYLIĞINDAN YARARLANMA ŞARTLARI	643
1.	Sigortalının 25'nci maddeye göre malul sayılması.....	643
2.	Sigortalılık süresi ve prim gün sayısı	643
a.	En az 10 yıl sigortalılık ve toplam 1800 prim günü.....	643
b.	Başkasının bakımına muhtaç derece malullük halinde 1800 prim günü.....	644
c.	4/b sigortalıları için prim borcunun bulunmaması.....	645
3.	İşten ayrılma veya işyerini kapatma	645
4.	Yazılı istek	645
MADDE 27- Malüllük aylığının hesaplanması, başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanması	646	
I.	MALULLÜK AYLIĞININ HESAP YÖNTEMİ.....	647
1.	5510 sayılı Kanun ile getirilen sistem.....	648
a.	Sigortalının yıllık prime esas kazançlarının belirlenmesi	648
b.	Ortalama günlük kazanç hesabına ilişkin formülde yer alan prim ödeme gün sayısına dahil edilmemesi gereken süreler	649
c.	Aylık bağlama oranı (ABO)	649
d.	Aylık hesabı	650
e.	Malüllük aylığı	650
f.	Aylıklara artış oranlarının uygulanması.....	650
2.	2008/Ekim öncesinde sigortalı olanlar için karma sistem	650
a.	4/a sigortalıları için karma sistem	651
b.	4/b sigortalıları için karma sistem	653
II.	MALULLÜK AYLIĞININ BAŞLANGICI	654
III.	MALULİYET AYLIĞININ KESİLMESİ	656
IV.	MALULLÜK AYLIĞININ YENİDEN BAĞLANMASI	660
1.	4/a sigortalıları için	660
2.	4/b sigortalıları için	660
MADDE 28- Yaşlılık sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları.....	663	
I.	YAŞLILIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN HAKLAR	665
II.	YAŞLILIK AYLIĞI ŞARTLARI.....	666

A. YAŞ	666
B. SİGORTALILIK SÜRESİ VE PRİM GÜN ŞARTLARI	667
1. Sigortalılık başlangıcı 8.9.1999'dan önce olanlar	667
a. 4/a sigortalıları için.....	668
b. 4/b sigortalıları için.....	671
c. EYT'liler için	673
2. Sigortalılık başlangıcı 8.9.1999 – 1.5.2008 tarihleri arasında olanlar	674
a. 4/a sigortalıları için.....	674
b. 4/b sigortalıları için.....	674
3. 5510 SAYILI KANUNA GÖRE TAM AYLIK KOŞULLARI	675
4. 5510 SAYILI KANUNA GÖRE KISMİ AYLIK KOŞULLARI.....	676
5. MALUL OLARAK İŞE BAŞLAYANLAR İÇİN KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI.....	676
6. ÇALIŞMA GÜCÜ KAYIP ORANI %40 – 59 ARASINDA OLANLAR İÇİN KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI	677
a. Çalışma gücü kaybı %40-59 olanlar için.....	677
b. Çalışma gücü %40 üzerinde olanlar için kademeli geçiş.....	678
7. BAKANLIKÇA TESPİT EDİLEN MADEN İŞYERLERİİNDE YER ALTI İŞLERİNDE ÇALIŞANLAR İÇİN KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI....	683
a. Maden işyerlerinin yeraltı işlerinde 1.10.2008 öncesi çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları	683
b. Maden işyerlerinin yeraltı işlerinde 1.10.2008 sonrası çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları.....	684
8. ERKEN YAŞLANMA NEDENİYLE KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI	685
9. BAKIMA MUHTAÇ AĞIR ENGELLİ ÇOCUĞU OLAN KADIN SİGORTALILAR İÇİN KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI.....	686
III. KURUMA BAŞVURU	688
IV. 4/b SİGORTALILARI İÇİN HİC BİR PRİM BORCUNUN BULUNMAMASI.....	692
V. GÜVENLİK KORUCULARI	693
VI. ÇİFT YAŞLILIK AYLIĞI	693
MADDE 29- Yaşlılık aylığının hesaplanması.....	704
MADDE 30- Yaşlılık aylığının başlangıcı ve kesilmesi	713
I. YAŞLILIK AYLIĞININ AYLIK TALEP TARİHİNİ TAKİP EDEN AYBAŞINDAN BAŞLAMASI	715
II. GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ ALINMASI HALİNDE SONA ERDİĞİ TARİHİ TAKİP EDEN AYBAŞINDAN BAŞLAMASI	718

III. YAŞLILIK AYLIĞININ KESİLMESİ	719
1. Çalışma nedeniyle kesilme.....	719
2. Yabancı ülke mevzuatı kapsamında çalışma	721
3. 5335 sayılı Kanunda düzenlenen aylık kesme sebepleri.....	721
4. Çalışmanın fili olması	729
a. Aylık Bağlandıktan Sonra, 4/b Prim Borcunun Çıkması.....	731
b. 4/a'dan aylık bağlandıktan sonra eklenen Bağ-Kur sürelerinin aylığa etkisi	734
c. Aylık bağlandıktan sonra prim günlerinin eksik olduğunun farkedilmesi	737
MADDE 31- Yaşlılık toptan ödemesi ve ihyası	744
I. Toptan ödeme	744
II. Yaşlılık toptan ödemesinin ihyası	747
III. Malullük aylığı iptal olanların toptan ödeme durumu.....	747
MADDE 32 – Ölüm sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları	748
I. Ölüm sigortasından sağlanan haklar	749
II. Ölüm aylığı koşulları	749
1. Sigortalının ölümü	749
2. Yasada belirtilen nitelikte sigortalılık süresi	750
III. ÖZEL KOŞULLARA TÂBİ (KOLAYLAŞTIRILMIŞ) ÖLÜM AYLIĞI	756
1. Depremde ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı	756
2. Maden kazalarında ölen sigortalının hak sahiplerine ve ölüm aylığı	758
3. Terör olaylarını bertaraf edilmesini sağlarken ölen sivillerin hak sahiplerine kolaylaştırılmış ölüm aylığı.....	759
MADDE 33- Ölüm sigortasından bağlanacak aylığın hesaplanması.....	761
I. Ölüm aylığının hesabı	762
II. Ölüm aylığında alt sınır kontrolü	763
MADDE 34- Ölüm aylığının hak sahiplerine paylaştırılması.....	764
I. ÖLÜM SİGORTASINDAN YARARLANACAK KİŞİLER	765
1. Eş	767
2. Çocuklar	770
3. Ana/baba	775
Hak sahiplerinin aylıklarının başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanması.....	777
MADDE 35-	777
I. ÖLÜM AYLIĞININ BAŞLANGICI VE KESİLMESİ	778
1. Ölüm aylığının başlangıcı	778
2. Ölüm aylığının kesilmesi	778

a.	Eşler için aylık kesme.....	778
b.	Erkek çocuklar için aylık kesme	779
c.	Kız çocukları için aylık kesme.....	780
e.	Ana/baba yönünden aylık kesme	784
II.	ÖLÜM AYLIĞININ YENİDEN BAĞLANMASI	788
III.	ÇİFT ÖLÜM AYLIĞI OLMAZ	793
Ölüme bağlı toptan ödeme ve ihyा	798	
MADDE 36-.....	798	
1.	Sigortalıya İlişkin Koşullar	799
2.	Hak sahiplerine İlişkin Koşullar	799
3.	Hak sahiplerine Paylaştırılması	800
4.	Ihyा	801
5.	Zamanaşımı.....	801
Evlenme ve cenaze ödeneği	803	
MADDE 37-.....	803	
I.	EVLENME ÖDENEĞİ	804
II.	CENAZE ÖDENEĞİ	805
Uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi.....	806	
MADDE 38-.....	806	
1.	Sigortalılık süresi	807
2.	Sigortalılık süresinin başlangıcı	807
3.	Sigortalılık süresinin sonu	810
4.	Sigortalılık süresi miktarı.....	810
Uzun vadeli sigorta kolları bakımından üçüncü kişinin sorumluluğu	811	
MADDE 39-.....	811	
I.	SORUMLULUK KOŞULLARI	812
1.	Üçüncü kişinin kasti eylemi	812
2.	Haksız tahrik.....	815
3.	Kamu görevlilerinin sorumluluğu.....	818
II.	5434 SAYILI KANUN M.129 UYARINCA RÜCU	818
MADDE 40- Füllî hizmet süresi zammi.....	826	
I.	Füllî HİZMET SÜRESİ ZAMMI DEĞERLENDİRİLMESİ.....	832
II.	Füllî HİZMET SÜRESİ ZAMMI HALLERİ	837
III.	Füllî HİZMET ZAMMI SÜRESİNİNDEN YARARLANMA (4.fıkra)	862
IV.	Füllî HİZMET SÜRESİNİN YAŞA ETKİSİ	863
V.	GEÇİCİ 7'NCİ MADDE	866
MADDE 41- Sigortalıların borçlanabileceği süreler.....	872	

5510 SAYILI KANUNA GÖRE BORÇLANMA

I.	BORÇLANILABİLECEK SÜRELER	874
1.	BORÇLANMA HALLERİ.....	875
A.	Kanunlar gereği alınan ücretsiz doğum/analık izinleri ile sigortalı kadının doğumdan sonraki sigortasız geçen 2 yıllık süre	875
B.	Askerlik süresi	876
C.	4/c sigortalılarının personel mevzuatına göre aylıksız izin süreleri	878
D.	Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tipta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri öğrenim süreleri.....	878
E.	Sigortalı olmaksızın geçen avukatlık staj süresi	879
F.	Sigortalı iken tutuklu veya gözaltında geçen süreler (beraat şartıyla borçlanılabilir)	879
G.	Grev ve lokavt süreleri borçlanılabilir.	880
H.	Hekimlerin fahri asistanlıkta geçen süreleri.....	880
I.	Seçimlere katılmak için istifa eden kamu görevlilerinin açıkta kaldıkları süreler borçlanılabilir.....	880
i.	Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışanların bakiye süreleri borçlanması	881
J.	1416 sayılı Kanuna göre yurt dışında geçen öğrenim süreleri	882
K.	Yüksek okul veya fakültede kendi adına okuyanların sonradan subay nasbedilerek TSK, JGK, MSB veya Sahil GK yahut Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışmaları halinde eğitim süreleri (m.46/2-3).....	882
L.	4/c sigortalılarının doğum veya evlat edinme nedeniyle yarı zamanlı çalışma sürelerinin borçlanması (Ek m.11)	882
M.	Fakülte veya yüksek okullarda kendi adına okuduktan sonra Türk Silahlı Kuvvetleri veya Emniyet Genel Müdürlüğüne geçenlerin eğitim süreleri	883
N.	Disiplin cezası ile memuriyeti sona erenlerin 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 6 ay içinde başvurmaları halinde disiplin cezası nedeniyle çalışmadan geçen süreleri borçlanmaları.....	883
O.	MEB'da ders saati karşılığı çalışanların, ayda 30 günden eksik sürelerini borçlanmaları (Geçici m.31).....	883
Ö.	1402 sayılı Kanun uyarınca 12.9.1980 sonrasında tutuklananınlar (Geçici m.36)	884
P.	Yurt dışında geçen eğitim süreleri (Geçici m.43)	884
R.	1999 ile 2005 arasında disiplin cezası ile uzaklaştırılanlar (Geçici m.44 ve 51)	884

2. BORÇLANMA TALEBİ	885
3. BORÇLANILAN SÜRENİN HİZMET OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ.....	885
4. BORÇLANMADAN VAZGEÇME.....	887
 3201 SAYILI KANUNA GÖRE BORÇLANMA	
I. YURTDIŞI HİZMET BORÇLANMASINDA TARİHİ GELİŞİM	888
II. SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMELERİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ	890
III. 2147 SAYILI KANUN	890
1. Kanunun ilk haline göre yararlanma şartları	891
i. Kanunun yürürlüğünden önce yurda dönmüş olanlar	891
ii. Kanunun yürürlüğünden sonra yurda dönenler	891
iii. Kanunun yürürlük tarihinde yurt dışında çalışmakta olanlar	891
2. 2147 sayılı Kanunun yargı kararlarıyla genişletilmesi	892
IV. 3201 SAYILI KANUN	892
V. 3201 SAYILI KANUNUN İNCELENMESİ	893
1. Türk vatandaşı iken yurt dışında geçen çalışmalar	894
2. Bulgaristan'dan zorunlu göçe maruz kalarak Türkiye'ye gelenler için istisna	897
3. 18 yaşından sonra yurt dışında geçen sigortalı süreler	899
4. Yurt dışında geçen borçlanılabilecek süreler (çalışma süresi, çalışma sayılan süre, işsizlik süresi, ev kadınlığı süresi)	900
a. Sigortalılık süreleri	900
b. Bir yıla kadar işsizlik süreleri	902
c. Yurt dışında ev kadını olarak geçirilen süreler	902
5. Sosyal güvenlik kurumlarına prim ödenmemiş süreler borçlanılabilir	902
6. Borçlanılamayan süreler	903
VI. BORÇLANMA SÜRELERİNİN BELGELENDİRİLMESİ	905
1. SGS bulunan ülkelerde geçen sigortalılık süreleri için	905
2. SGS bulunmayan ülkelerde	905
3. Ev kadını olarak geçen sürenin belgelenmesi	907
VII. LIBYA'DAKİ HİZMETLERİN BORÇLANILMASINDA İSPAT	907
VIII. YAZILI İSTEK	910
IX. BAŞVURU MERCİ	911
X. BORÇLANMA TUTARI, ÖDEME, İADE (3201/m.4)	911
1. Borçlanma tutarı	911
2. Ödeme	913
3. Borçlanmadan vazgeçme ve iade	916

XI. BORÇLANILAN SÜRELERİN TESPİTİ, BAŞLANGIÇ, MÂLETME (3201/m.5)	918
XII. AYLIK TAHSİSİ VE BAŞLANGIÇ (3201/m.6)	923
1. Aylık tahsisı	923
a. Kesin dönüş.....	923
b. Borcun tamamının ödenmesi.....	927
c. Aylık koşulları	927
XIII. KISMİ AYLIK	929
1. SGS İmzalanmış Ülkelerdeki Çalışmaların, Türkiye Hizmetleriyle Birleştirilmesi ve Kısmi Aylık Bağlanması	929
a. Sadece İkili SGS Olan Ülkelerdeki Hizmet Süreleri Birleştirilebilir....	929
b. Sağlanan Yardımlar	929
c. Sigortalılık Süresi.....	930
d. Sözleşmeli Üçüncü Ülkeler.....	931
e. Birleştirme Kapsamında Olmayan Sigortalılık Süreleri.....	931
f. Yurtdışı Hizmetlerin Birleştirilme Şartları.....	932
g. Yurtdışı Hizmetleriyle Birleştirmenin Sonuçları	933
2. Kısmi Aylığın Tam Aylığa Dönüşürülmesi.....	937
XIV. SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMELERİ İLE PRİMLERİN İADESİ VE PRİM TRANSFERİ (3201/m.10)	940
1. Almanya prim iadesi	941
2. Libya prim iadesi	942
3. İsviçre prim transferi.....	943
a. İsviçre'den Türkiye'ye prim transfer işlemi.....	943
b. Türkiye'de transfer edilen primlerin değerlendirilmesi	944
c. Değerlendirilen primlerin sigortalıya/hak sahibine iadesi	945
MADDE 42- Bildirim	949

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kamu Görevlilerine İlişkin Hükümler

MADDE 43- Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Başbakanlık, Cumhurbaşkanı yardımcılığı, Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevinde bulunanların aylıkları'	951
MADDE 44- Bazı kamu görevlilerine yaşılık aylığı bağlanacak haller	956
I. YAŞ HADDİ/KADROSUZLUK	956
II. DİSİPLİN VE SİCİLLERİ NEDENİYLE RESEN EMEKLİLİĞE SEVK.....	958
MADDE 45- Kanunları gereğince görevden uzaklaştırılanlar, tutuklananlar veya görevine son verilenlerin sigortalılıkları ve primleri.....	960
MADDE 46- Bazı kamu görevlilerinin prime esas kazançları ve prime esas kazanç üst sınırı	962

MADDE 47- Vazife Malüllüğü	965
I. VAZİFE MALULLÜĞÜ KOŞULLARI	971
1. Malullük olgusunun tespiti.....	971
2. Malullüğün Vazife İle İlgili Olması	972
3. Vazife malullüğünün sonuçları	973
4. Vazife malullüğü sebepleri.....	980
a. Sigortalının vazifesini yaparken maluliyeti.....	980
b. Sigortalının vazifeleri dışında, idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken, bu işlerden dolayı maluliyeti	981
c. Sigortalının kurumunun menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken maluliyeti.....	982
d. İdarelerince sağlanan taşılıtla işe gidiş – geliş sırasında maluliyet.....	983
e. Maluliyetin işyerinde meydana gelen kazadan doğması.....	983
II. VAZİFE MALULLÜĞÜ OLGUSUNU ADI MALULLÜĞE DÜŞÜREN SEBEPLER	984
1. Keyif verici içki ve her çeşit madde kullanımından malullük.....	985
2. Kanun, tüzük ve emirlere aykırı davranışlarından malullük	985
3. Yasak fiillerin yapılmasından malullük	986
4. İntihara teşebbüsten malullük	986
5. Kendisine veya başkasına menfaat sağlama veya zarar verme amacıyla malullük	987
III. VAZİFE MALULLÜĞÜNÜN KURUMA BİLDİRİLMESİ	987
IV. BİLDİRİM SÜRESİNİN BAŞLANGICI.....	987
V. VAZİFE MALULLÜĞÜ AYLIĞININ BAŞLANGICI	988
VI. SÜRESİNDE BİLDİRİM YAPILMAMASI HALİNDE AYLIK BAŞLANGICI.....	988
VII. VAZİFE MALULLÜĞÜ AYLIĞININ HESABI	988
VIII. HARP MALULLÜĞÜ	989
IX. HARP MALULLÜĞÜNDE AYLIK HESABI	990
X. VAZİFE MALULÜNÜN YENİDEN ÇALIŞMASI VE AYLIĞININ TEKRAR HESAPLANMASI	991
MADDE 48- Kamu görevlilerinin emekliye sevk onayları	994
MADDE 49- İtibarı hizmet süreleri ve itibarı hizmet süresi primi	996
I. 5434 SAYILI KANUNDA İTİBARİ HİZMET	997
II. İTİBARİ HİZMET SÜRESİNE MÜSTAHKAK GÖREVLER VE İTİBARİ HİZMET NEDENİYLE EKLENEN SÜRELER	998
III. 5510 SAYILI KANUNDA İTİBARİ HİZMET	1000

ALTINCI BÖLÜM**İsteğe Bağlı Sigorta Hükümleri**

MADDE 50- İsteğe bağlı sigorta ve şartları.....	1003
I. İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIK	1003
1. Sigortalı niteliği olmayan veya sonradan bu niteliği kaybetmiş kişiler ..	1003
2. Ay içinde 30 günden az veya tam gün çalışmamak şeklinde 4/a bildirimi olan kişiler ..	1004
II. YARARLANMA KOŞULLARI.....	1005
III. İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIKTA ÖZEL DURUMLAR (5510 SAYILI VE 506 SAYILI KANUNDA SEÇİMLE GÖREVE GELENLER).....	1011
MADDE 51- İsteğe bağlı sigorta başlangıcı ve sona ermesi.....	1012
I. BAŞLAMA.....	1013
II. SONA ERME	1014
a. Taleple sona erme	1014
b. Aylık talebi	1014
c. Sigortalının ölümü	1014
d. İkametin yurt dışına taşınması.....	1014
e. Zorunlu sigortalılığı gerektiren fiili çalışma	1014
f. İsteğe bağlı sigorta priminin ait olduğu ay itibarıyle 12 ay içinde ödenmemesi	1015
III. İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIK SÜRESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	1015
MADDE 52- İsteğe bağlı sigorta primleri ve ödenmesi.....	1019

YEDİNCİ BÖLÜM**Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına İlişkin Ortak Hükümler**

MADDE 53- Sigortalılık hallerinin birleşmesi.....	1021
I. GEÇERSİZ SİGORTALILIKLAR ÇAKIŞMAYA SEBEP OLMAZ	1023
a. Sigortalının yurtdışında olduğu dönemdeki 4/a veya 4/b sigortalılığı geçersizdir.....	1023
b. Askerlik süresiyle çakışan sigortalılık süresi geçersizdir.....	1025
c. 4/b sigortalılığı muafiyet kapsamına giriysorsa geçersizdir.....	1026
d. İhya edilmemiş 4/b sigortalılık süresi çakışmada esas alınmaz	1027
II. ZORUNLU SİGORTALILIKTA ÇAKIŞMA	1027
1. 4/c statüsünün üstünlüğü.....	1027
2. 4/a'nın 4/b'ye üstünlüğü	1028
3. 4/b muhtar sigortalılığının diğer 4/b sigortalılıklara üstünlüğü	1030
4. Tarım 4/b sigortalılığının diğer 4/b sigortalılıklarıyla çakışmasında diğer 4/b sigortalılıklarının üstünlüğü.....	1030

5. Zorunlu sigortalılığın, istege bağlı sigortalılığa üstünlüğü	1030
6. 4/a ve 4/b statülerinde aynı anda sigortalı olma imkanı	1031
III. ZORUNLU SİGORTALILIK İLE 5'NCİ MADDEDEKİ SİGORTALILIĞIN BİRLEŞMESİ	1032
IV. 4/b SİGORTALILIĞININ İHYA EDİLMESİ İLE ÇAKIŞMA	1032
V. PRİMLERİ GERÇEK SİGORTALILIĞA AKTARMA (5.fıkra).....	1038
1. Geçerli sigortalılığın belirlenmesi.....	1038
2. 5458 Sayılı kanun'a göre prim aktarma işlemleri.....	1039
3. 5510 Sayılı kanuna göre prim aktarma	1041
a. 4/a'dan 4/b'ye aktarım	1042
b. 4/b'den 4/a'ya aktarım	1044
c. 4/b'den 4/b'ye aktarım	1044
d. Prim iadesi.....	1044
VI. HİZMET BİRLEŞTİRMESİ	1048
1. Mülga mevzuat döneminde hizmetlerin birleştirilmesi	1048
2. 5510 sayılı Kanun döneminde hizmet birleştirilmesi	1051
MADDE 54- Aylık ve gelirlerin birleşmesi	1052
I. AYLIKLERİN BİRLEŞMESİ.....	1054
II. GELİRLERİN BİRLEŞMESİ.....	1055
III. GELİR VE AYLIK BİRLEŞMESİ	1055
MADDE 55- Gelir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama işlemleri	1057
MADDE 56- Gelir ve aylık bağlanmayacak haller	1060
I. HAK SAHİBİNİN SİGORTALIYI ÖLDÜRMESİ, MALUL HALE GETİRMESİ, AĞIR SUÇ İŞLEMESİ NEDENİYLE MİRASÇILIKTAN ÇIKARILMASI	1060
II. BOŞANDIĞI EŞİYLE BİRLİKTE YAŞAMA.....	1064
III. BİRLİKTE YAŞAMADIKLARI SEBEBIYLE YENİDEN AYLIK BAĞLANMASI TALEBİ	1071
MADDE 57- Yaş.....	1075
MADDE 58- Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu	1082
MADDE 59- Kurumun denetleme ve kontrol yetkisi	1085
I. SAHTE, KONTROLLÜ VE ŞÜPHELİ İŞYERİ.....	1087
II. KURUM DENETİMİ	1094
III. İHALELİ İŞ/ÖZEL BİNA İNŞAATI FARK İŞÇİLİK BEDELİNDEN MESLEK MENSUPLARININ SORUMLULUĞU.....	1096
IV. KAYIT DİŞİ ÇALIŞMANIN TESPİTİ	1097

2. CİLT

ÜÇÜNCÜ KISIM

Genel Sağlık Sigortası Hükümleri

Ulaşılabilir En Yüksek Sağlık Hakkı	1099
Sağlık Hizmetinin Unsurları.....	1102
Sağlık Hizmetinin Özellikleri.....	1103
Sağlık teknolojilerinin değerlendirilmesi.....	1104
Geri ödemede devletin takdir hakkı	1107

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapsamındaki Kişiler ve Tescili

MADDE 60- Genel sağlık sigortalısı sayılanlar	1111
I. GENEL SAĞLIK SİGORTALISI	1116
A. 5510 s.K m.4 anlamında zorunlu sigortalı olanlar	1117
B. 5510 sayılı Kanun m.50 kapsamında istege bağlı sigortalıların da genel sağlık sigortalısı oldukları belirtilmiştir.	1118
C. (a) ve (b) bentleri kapsamında olmayıp da özel durumları gereği genel sağlık sigortalısı olması uygun görülenler	1118
1. Asgari ücretin 1/3'nden az geliri olanlar ile bakma yükümlüsü bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar ...	1118
2. Uluslararası Koruma Başvurusu Sahibi Vatansız Kişiler.....	1126
3. 2022 Sayılı Kanuna Tâbi 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç Güçsüz Kimsesiz Türk Vatandaşları	1127
4. İstiklal madalyası sahipleri	1128
5. Vatani hizmet tertibinden aylık alanlar	1128
6. 3.11.1980 gün 2330 sayılı "Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun" hükümlerine göre aylık alan kişiler.....	1128
7. 2828 sayılı "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu" hükümlerine göre korunma, bakım, rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz faydalanan kişiler ile ana/babası olmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar genel sağlık sigortalısıdır.....	1129
8. Harp malullüğü aylığı alanlar ile "Terörler Mücadele Kanunu" kapsamında aylık alanlar genel sağlık sigortalısıdır.....	1129
9. 18.3.1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu ek 76'ncı maddeye göre aylık alanlar	1130
10. 2913 sayılı "Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporcular ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun" hükümlerine göre aylık alan kişiler.....	1130
11. Şiddet gören kadınların koruma kararı almaları halinde.....	1131

D. Mütekabiliyet esasa nazara alınarak Türkiye'de oturma izni almış yabancı üye vatandaşlarından yabancı ülke mevzuatında sigortalı olmayan kişiler genel sağlık sigortasıdır.....	1131
E. 4447 sayılı Kanun gereğince işsizlik ödeneği, esnaf ahlilik sandığı ödeneği ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma ödeneğinden yararlanan kişiler genel sağlık sigortasıdır.....	1131
F. 5510 sayılı Kanun veya mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir/aylık alan kişiler.....	1132
G. Yukarıda belirtilen bentler dışında kalan ve başka bir ülkenin sağlık sigortasından yararlanmayan vatandaşlar.....	1132
II. GENEL SAĞLIK SİGORTALISI SAYILMAYANLAR	1135
MADDE 61- Genel sağlık sigortalılığının başlangıcı, bildirimi ve tescili	1137
MADDE 62- Sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile bunlardan yararlanma.....	1143

İKİNCİ BÖLÜM

Sağlanan Sağlık Hizmetleri ve Diğer Haklar

MADDE 63- Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresi.....	1145
I. FİNANSMANI SAĞLANAN SAĞLIK HİZMETLERİ	1148
A. KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİ	1149
B. HASTALIK HALİNDE TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK YARDIMLARI.....	1149
C. ANALIK HALİNDE SAĞLIK HİZMETLERİ.....	1158
D. AĞIZ VE DİŞ TEDAVİSİ.....	1159
E. YARDIMCI ÜREME YÖNTEMLERİNDEN YARARLANMA.....	1162
F. İLAÇ, KAN, KAN ÜRÜNLERİ, KEMİK İLİĞİ, AŞI, ORTEZ, PROTEZ, TİBBİ ARAÇ MALZEMELERİ	1164
a. İlaç	1164
b. Kan ve kan ürünleri	1171
c. Aşı	1171
d. Tıbbi Cihaz	1172
aa. Fiziksel destek ürünleri (ortez, protez).....	1172
bb. Fiziksel iç destek ürünleri	1174
cc. İyileştirme araç ve gereçleri	1175
II. SAĞLIK HİZMETLERİİNİN SÜRESİ	1180
MADDE 64- Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri	1181
MADDE 65- Yol gideri, gündelik ve refakatçi giderleri.....	1184
MADDE 66- Yurt dışında tedavi.....	1188
I. YURTDIŞINDA TEDAVİ İMKÂNINDAN YARARLANABİLCEK KİŞİLER	1190
II. FİNANSE EDİLECEK MİKTAR	1191

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Şartları ve Katılım Payı

MADDE 67- Sağlık hizmetlerinden yararlanma şartları.....	1193
MADDE 68- Katılım payı alınması	1199
MADDE 69- Katılım payı alınmayacak haller, sağlık hizmetleri ve kişiler.....	1203
MADDE 70- Hizmet basamakları ve sevk zinciri	1206
MADDE 71- Kimlik tespiti ve acil haller.....	1211

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Malî ve Çeşitli Hükümler

MADDE 72- Sağlık hizmetlerinin ödenecek bedellerinin belirlenmesi.....	1215
MADDE 73- Sağlık hizmetlerinin sağlanması yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi.....	1219
I. SAĞLIK HİZMETİNİN SAĞLANMASI	1223
II. İLAVE ÜCRET ALINMASI	1226
III. ACİL HALLERDE	1227
MADDE 74- Genel sağlık sigortası gelirlerinin kullanım amacı, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları için yapılan sağlık harcamaları	1229
MADDE 75- Doğal afetler veya savaş hali	1230
MADDE 76- İşverenin, genel sağlık sigortalısının ve üçüncü kişilerin sorumluluğu.....	1231
I. İŞVERENİN İŞ KAZASI/MESLEK HASTALIĞI NEDENİYLE YAPTIĞI ACİL SAĞLIK GİDERLERİNİ KURUMDAN TAHSİLİ	1232
II. İŞVERENİN SORUMLULUĞU	1236
III. SİGORTALININ SORUMLULUĞU.....	1237
IV. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN SORUMLULUĞU.....	1237
V. TRAFİK KAZALARI İÇİN ÖZEL SIGORTA ŞİRKETLERİNİN TEDAVİ GİDERİNDEN SORUMLULUĞUNUN KALDIRILMASI.....	1237
MADDE 77- Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının duyurulması ve sağlık hizmet sunucusunu seçme serbestisi	1239
MADDE 78- Sağlık hizmeti sunucularının kayıt ve bildirim zorunluluğu ve kontrol yetkisi	1241

DÖRDÜNCÜ KISIM

Primlere İlişkin Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Prim Alınması, Prime Esas Kazanç, Prim Oranları ve Asgarî İşçilik

MADDE 79- Prim alınması zorunluluğu.....	1243
MADDE 80- Prime esas kazançlar	1244
I. 4/a SİGORTALILARIN PRİME ESAS KAZANCLARI	1250

1.	Hak edilen ücret	1250
2.	Prim/ikramiye/bu nitelikteki her türlü istihkaktan o ay içinde yapılan ödemeler	1254
3.	İdare/yargı mercileri tarafından verilen kararlar gereği (1) ve (2) numaralı bentler gereği yapılan ödemeler	1255
4.	Kısmen, prime esas kazanca dahil olan olan kazançlar	1255
a.	Yemek yardımı.....	1255
b.	Çocuk zammi	1255
c.	Aile yardımı	1256
d.	Özel sağlık sigortası ve bireysel emeklilik sigortası ödemesi.....	1256
5.	Prim matrahına dahil edilmeyen kazançlar.....	1256
II.	PRİME ESAS KAZANÇ TESPİTİ DAVASI	1264
III.	PRİME ESAS GÜNLÜK KAZANCIN BELİRLENMESİ ESASLARI	1269
IV.	KISMİ ÇALIŞMADA PRİM GÜN SAYISININ BELİRLENMESİ	1270
IV.	4/b SİGORTALILARININ PRİME ESAS KAZANÇLARI	1281
V.	4/c SİGORTALILARININ PRİME ESAS KAZANÇLARI	1281
VI.	SADECE GENEL SAĞLIK SİGORTASINA TÂBİ OLANLAR İÇİN ESAS ALINACAK PRİME ESAS KAZANÇ	1283
MADDE 81- Prim oranları ve Devlet katkısı	1285	
I.	PRİM ORANLARI	1291
1.	Uzun vadeli (malullük, yaşlılık, ölüm) sigorta kolları prim oranları	1291
2.	Kısa vadeli sigorta kolları prim oranları.....	1292
3.	Genel sağlık sigortası prim oranları.....	1292
4.	4/b sigortalıları için primler.....	1293
5.	4/c sigortalıları için vazife malullüğü ve ölüm sigortası primi	1293
II.	DEVLET KATKISI (TEŞVİK)	1294
A.	5510 SAYILI KANUNDA DÜZENLENEN TEŞVİK İNDİRİMLERİ	1295
1.	Uzun vadeli sigorta kolları prim oranından 5 puanın Hazine tarafından karşılanması (m.81/1-i)	1295
2.	Özel sektör işverenlerinin yurtdışına işçi götürmeleri/göndermeleri halinde teşvik (m.81/1-i).....	1308
3.	4/b sigortalıları için teşvik (m.81/1-j)	1309
4.	Genç girişimci teşviki (m.81/1-k).....	1309
5.	Gelişmekte olan bölgelerdeki işverenler için ilave (6) puanlık prim teşviki (m.81/2).....	1311
6.	Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararlar uyarınca teşvik (Ek 2. md)	1313

7.	Asgari ücret desteği (Geçici 71, 78, 80, 85; 2020/10 sayılı genelge)	1313
B.	4447 SAYILI İŞSİZLİK KANUNUNDA TEŞVİK	1314
1.	İşsizlik ödeneği alanların istihdam edilmesi halinde teşvik (4447/ m.50/5).....	1314
3.	İşbaşı eğitim programını tamamlayanların istihdamına yönelik teşvik (4447 sayılı Kanun geçici 15).....	1316
3.	İşveren Desteği (4447 sayılı Kanun geçici 17)	1316
4.	İşveren Desteği (4447 sayılı Kanun geçici 17)	1317
5.	Genç kadın ve mesleki belge sahibi olanların istihdamına yönelik teşvik (4447 sayılı Kanun geçici 10)	1318
6.	Çok tehlikeli işyerlerinde iş kazalarının önlenmesine yönelik teşvik (4447/Ek 4/1).....	1321
7.	İstihdama Dönüş Prim Desteği (4447/Geçici 27, 2020/50 sayılı Genelge).....	1323
8.	Artı istihdam prim teşviki (4447/geçici 28, 2020/49 sayılı Genelge).....	1324
9.	2021/Mart ayında 49 veya altında sigortalı çalışanın özel sektör için en fazla 5 sigortalıya kadar nakdi teşvik (25.05.2021 tarih 7319 sayılı Kanunla ek 4447/geçici 31)	1325
10.	Yeme / içme sektörü için 4447 sayılı Kanun'un geçici 30 teşviki. (2021/14 sayılı SGK genelgesi)	1327
C.	4857 SAYILI KANUNDA (ENGELLİ İSTİHDAMI NEDENİYLE) TEŞVİK	1329
D.	5746 SAYILI KANUNDA (ARAŞTIRMA/GELİŞTİRME TASARIM FAALİYETLERİ NEDENİYLE) TEŞVİK (5746/3)	1330
E.	5225 SAYILI KANUNDA (KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİ İÇİN) TEŞVİK (5225/5)	1331
F.	SOSYAL YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA VAKFINDAN YARDIM ALAN KİŞİLERİN ÇALIŞTIRILMALARI NEDENİYLE TEŞVİK (3294/Ek 5)	1332
a.	Sosyal yardım alanların istihdamı	1332
b.	Sosyal yardım alanların istihdam desteğiinden yararlanma şartları	1333
III.	PRİM TEŞVİKLERİNDEN GEÇMİŞE DÖNÜK YARARLANMAK MÜKÜN MÜ?....	1334
1.	Maddenin yürürlüğünden (1.4.2018) sonra, geçmişe dönük olarak teşvikten yararlanma	1335
2.	Maddenin yürürlüğünden önceki döneme ilişkin teşvikten yararlanma.....	1335
3.	Geri ödeme yöntemi.....	1335
4.	Derdest davalar	1336
IV.	KAYIT DIŞI ÇALIŞMANIN TESPİTİ HALİNDE 1 YIL TEŞVİK YASAĞI	1339

MADDE 82- Günlük kazanç sınırları	1340
MADDE 83- Kısa vadeli sigorta kolları prim tarifesi ve işkollarının ve işlerin tehlike sınıf ve derecelerinin belirlenmesi.....	1344
MADDE 84- Tehlike sınıf ve derecelerini etkileyebilecek değişiklikler.....	1344
MADDE 85- Asgari işçilik uygulaması ve uzlaşma.....	1345
I. DEVAMLI NİTELİKTEKİ İŞYERLERİNDE ASGARI İŞÇİLİK VE UZLAŞMA	1349
1. Asgari işçilik tespiti	1349
2. Uzlaşma	1350
II. İHALE KONUSU İŞLER İLE ÖZEL BİNA İNŞAATLARINDA ASGARI İŞÇİLİK	1352
1. İhale konusu işlerde asgari işçilik ön değerlendirmesi	1354
a. Ön değerlendirme	1358
b. Kurum denetim memurlarının araştırması.....	1362
3. Müteahhitten bağımsız bölüm satın alan kat maliklerinin sorumluluğu ve ilişiksizlik belgesi.....	1364
a. Müteahhidin sorumluluğu.....	1364
b. Müteahhitten bağımsız bölüm olan kat malikinin sorumluluğu	1364
4. MALİYET TESPİTİNDEN ÖZEL DURUMLAR.....	1365
a. Kot altında kalan inşaat kısmı için de asgari işçilik hesabı yapılır	1365
b. Otel yıldızlarına göre asgari işçilik hesabı yapılır	1367
c. İhale konusu işlerin veya özel bina inşası işinin devamlı nitelikte işyeri sigortalıları tarafından yapıldığı haller	1367
d. Asgari işçilik oranında uyuşmazlık	1369
5. Müteahhitler tarafından, kurumdan “borcu yoktur” yazısı veya “ilişiksizlik” yazısı talep edilmesi	1378
a. Kamu İhale Genel Tebliğine göre “borcu yoktur” yazısı talebi	1378
b. Hakedişlerin alınabilmesi için ilişiksizlik belgesi talebi	1379

İKİNCİ BÖLÜM

Prim Belgeleri ve Primlerin Ödenmesi

MADDE 86- Prim belgeleri ve işyeri kayıtları.....	1381
I. PRİM BİLDİRİMİ.....	1384
1. Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi	1385
2. Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermek zorunda olanlar	1385
3. Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi için mükellefiyet tesisi ve vergi dairesi.....	1386
4. Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilme zamanı.....	1386
5. Sigortalının meslek kodu.....	1387

6.	Muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde vergilendirme dönemi ve verginin ödeme kanalları	1388
II.	İŞVERENİN BELGE SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE EK PRİM TAHAKKUKU	1389
a.	Ücretsiz izin belgesi uygulaması	1392
b.	Devamsızlık tutanağı uygulaması.....	1392
c.	Kısmi zamanlı çalışmalarda eksik gün uygulaması	1392
d.	Puantaj usulü çalışmalarda eksik gün uygulaması	1392
e.	Hafta tatili ve resmi tatil günlerinin eksik gün olarak gösterilememesi	1393
III.	SİGORTALILIĞIN KURUM TARAFINDAN TESPİTİ (RESEN PRİM TAHAKKUKU)	1393
IV.	SİGORTALILIK SÜRESİNİN MAHKEME KARARIYLA TESPİTİ (HİZMET TESPİTİ DAVALARI)	1396
A.	Davanın tarafları	1397
1.	Davacı.....	1397
2.	Davalı	1397
3.	Feri müdahil SGK.....	1403
B.	Mahkemenin tensip kararı.....	1404
C.	Hak düşürücü süre	1405
a.	Kesintisiz (blok) çalışmada	1408
b.	Kesintili çalışmada.....	1410
c.	Mevsimlik (sezonluk) çalışmada	1410
d.	Askerlik nedeniyle ara vermede.....	1411
e.	Resmi kurumlarda prim kesintisi yapılmış olması.....	1411
f.	Hak sahiplerinin açtığı davada	1411
D.	Davanın sınırlarını belirleme ve taraf işlemleri.....	1412
E.	İspat	1414
V.	KISMİ BİLDİRİM VEYA BİLDİRİLMEME HALİNDE HASTALIK/ANALIK YARDIMI.....	1419
MADDE 87- Prim ödeme yükümlüsü	1425	
MADDE 88- Primlerin ödenmesi.....	1429	
I.	PRİMLERİN ÖDENMESİNE İLİŞKİN SÜRELER	1435
1.	4/a SİGORTALILARI İÇİN PRİM ÖDEME SÜRELERİ	1435
2.	4/b SİGORTALILARI İÇİN PRİM ÖDEME SÜRELERİ.....	1437
3.	4/c SİGORTALILARI İÇİN PRİM ÖDEME SÜRELERİ	1438
4.	MAHSUP SURETİYLE PRİM ÖDEME HALİNDE SÜRE	1438
a.	Kurum borcundan mahsup	1438
b.	KDV alacağından mahsup.....	1438

c. İl özel idareleri/belediyelerin genel bütçe gelirlerinden mahsup ...	1439
5. Erken ödeme indirimi.....	1439
6. Aylık bağlandıktan sonra prim ödeme gün sayısında eksiklik olduğu tespit edilenler	1441
7. Yapılandırma kanunlarına göre ödeme.....	1441
II. PRİMLERİN 6183 SAYILI KANUNA GÖRE TAKİBİ.....	1443
A. PRİM BORÇLULARI	1445
1. İşveren/İşveren Vekili/Asıl İşveren/Devralan İşveren (Asıl Borçlular).....	1445
a. Devir	1446
b. İntikal.....	1446
c. Birleşme.....	1446
d. Katılma	1446
2. Borçlunun Ölümü	1448
a. Mirasın gerçek (hakiki) reddi.....	1448
b. Mirasın hükmən reddi	1449
3. Borçlu Tüzel Kişinin Tasfiye Hali (6183 sayılı Kanun m.32).....	1453
a. Borçlu şirketin ifası	1453
b. Tasfiye memuru.....	1454
c. Ek tasfiye (ihya)	1455
d. Dernek tasfiyesi	1456
e. Vakıf tasfiyesi.....	1458
f. Esnaf odasının tasfiyesi	1459
4. Tüzel kişiliği olmayan topluluklarda tasfiyeyi yürütenler	1460
5. Haklı Sebep Olmadan Prim ve Ferilerine İlişkin Borcun Ödenmemiş Olması Şartı.....	1460
a. İflas erteleme kararı ile iflas halinin haklı sebep oluşturulması İİK m.193.	1461
b. Konkordato teklifi, geçici mehil, kesin mehil hâlinin haklı sebep olması.....	1461
6. Limited şirket ortaklarının hisseleri oranında müteselsil sorumluluğu (6183 sayılı Kanun m.35).....	1467
a. Tahsil imkansızlığı	1467
b. Limited şirket ortaklarının sermaye hisselerine göre sorumluluğu	1468
c. Limited şirket ortağının payını devretmesi.....	1468
7. Tüzel kişi yönetim kurulu, üst düzey yönetici/yetkili ve kanuni temsilcilerin sorumluluğu.....	1471

---

a.	Yönetim kurulu üyeleri.....	1471
b.	Üst düzey yetkili.....	1474
c.	Tüzel kişi olan diğer işverenlerin yetkili/üst düzey yöneticileri	1476
d.	Tüzel kişiliği olmayan işverenler.....	1478
e.	Tasfiye memurunun sorumluluğu	1478
f.	Yönetim yetkisinin sona ermesi	1478
aa.	Şahıs Şirketlerinde.....	1480
bb.	Sermaye Şirketlerinde	1481
g.	Ticaret Siciline Güven İlkesi.....	1483
h.	Kanuni temsilci.....	1485
8.	Kamu kurumlarının tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri	1485
9.	Görevini ihmal eden Kurum yetkili personeline cezai yaptırımları	1486
B.	KAMU ALACAKLARI TAHSİLİ USULÜNÜN UYGULANMASI.....	1486
1.	Teminat (6183 sayılı Kanun m.9-10)	1488
2.	Şahsi Kefalet (6183 sayılı Kanun m.11)	1489
3.	İhtiyati haciz (6183 sayılı Kanun m.13-16)	1490
a.	İhtiyati haciz sebepleri (m.13).....	1490
b.	İhtiyati hacze itiraz (m.15)	1490
4.	Kurum alacaklarının rüçhan hakkı (6183 s.K m.21, 5510 s.K m.88/18)	1493
5.	Tasarrufun iptali davası (6183/m.24-31)	1494
6.	Şahıs ortaklığının feshini isteme (6183/m.34)	1495
7.	İntifa hakkı veya taksim edilmemiş miras veya iştirak halinde bulunan mal hissesi gibi malların paraya çevrilebilir hale gelmesini sağlama (6183/m.63).....	1496
8.	Ödemelerin mahsup edileceği alacaklar (6183/m.47).....	1496
a.	Rizai ödemedede mahsup (1.fıkra)	1497
b.	İcra dosyasına ödemedede mahsup (2.fıkra)	1497
9.	Tecil ve taksitlendirme (6183/m.48, 48/A)	1498
10.	Gecikme cezası ve gecikme zammı (5510/m.89-2, 6183/m.51, 52).....	1498
11.	Primlerin mahsubu (6183/m.47)	1499
C.	CEBRİ TAHSİL USULÜ	1500
III.	TEMİNATIN PARAYA ÇEVİRİLMESİ VEYA KEFİLE KARŞI TAKİP YAPILMASI (6183/m.56)	1500
IV.	HACİZ YOLU İLE TAKİP	1501
A.	ÖDEME EMRİ	1501

B.	MAL BEYANI	1502
C.	ÖDEME EMRİNİN İPTALİ DAVASI (6183/m.58).....	1503
D.	HACİZ.....	1506
E.	HACZEDİLEMEYEN MALLAR (6183/m.70)	1513
H.	MAHCUZ MALLARIN YEDİEMİNE BIRAKILMASI (6183/m.82 ve 83)	1522
G.	KIYMET TAKDİRİ (6183/m.81, 91)	1522
H.	HACZE İTİRAZ	1523
i.	İSTİHKAK TALEBİ (6183/m.66 ve 67)	1524
j.	SATIŞ İŞLEMLERİ (6183/m.77 ilâ 99)	1525
K.	MENFİ TESPİT VE İSTİRDAT DAVAHLARI	1527
V.	İFLAS YOLUYLA TAKİP (6183/m.100).....	1535
MADDE 89- Prim borçlarına halef olma, gecikme cezası ve gecikme zammi ile iadesi gereken primler.....		1537
I.	İŞYERİNİ DEVRALANIN PRİM BORÇLARINDAN SORUMLULUĞU	1538
II.	GECİKME CEZASI VE GECİKME ZAMMI	1545
III.	YERSİZ ALINAN PRİMLERİN İADESİ (İSTİRDAT).....	1547
IV.	YERSİZ ALINAN PRİMLERİN İADESİNİN ETKİSİ	1552
MADDE 90- Prim ve idari para cezasi borçlarının hakedişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması.....		1555
MADDE 91- Afet ve diğer mücbir sebep hâllerinde belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi		1560

BEŞİNCİ KISIM

Ortak ve Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Ortak Hükümler

MADDE 92- Sigortalılığın zorunlu oluşu, sona ermlesi ve sosyal güvenlik sicil numarası ...		1565
I.	SİGORTALILIĞIN ZORUNLU OLMASI.....	1566
II.	KURUM TARAFINDAN DÜZENLENEN PRİM VE İDARİ PARA CEZALARININ İSPAT GÜCÜ	1566
III.	SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ	1567
IV.	SOSYAL GÜVENLİK SİCİL NUMARASI.....	1567
MADDE 93- Devir, temlik, haciz ve Kurum alacaklarında zamanaşımı.....		1568
I.	GELİR/AYLIK/ÖDENEKLERİN DEVRİ, TEMLİKİ, HACZİ	1569
II.	KURUMUN PRİM ALACAKLARINDA ZAMANAŞIMI.....	1570
1.	Zamanaşımı kavramı	1570
2.	Zamanaşımı süresi ve başlangıcı	1570

3.	Tahsil zamanaşımının uygulanmayacağı	1575
4.	Zamanaşımı süresinin durması	1575
5.	Zamanaşımı süresinin kesilmesi	1577
III.	KURUM TARAFINDAN AÇILACAK TAZMİNAT VE RÜCU DAVALARINDA ZAMANAŞIMI	1581
1.	Zamanaşımı defi ve ileri sürülmeli	1582
2.	Zamanaşımının başlangıcı	1583
3.	Zamanaşımı süresi	1584
a.	İşverenler yönünden	1584
b.	Üçüncü kişiler yönünden	1584
aa.	Mülga mevzuat dönemi	1584
bb.	5510 sayılı Kanun döneminde	1585
4.	Zamanaşımının kesilmesi	1590
IV.	ZAMANAŞIMINA UĞRAMIŞ BORCUN ÖDENMESİ	1591
MADDE 94- Kontrol muayenesi	1592	
I.	KONTROL MUAYENESİNE TÂBİ TUTMA	1593
II.	MALULLÜK / VAZİFE MALULLÜĞÜ / SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK DURUMLARINDA DEĞİŞME İDDİASI	1593
III.	MUAYENE SONUCU	1594
IV.	MALULLÜK KOŞULU ORTADAN KALKAN ÇOCUKLAR	1594
V.	MUAYENEDEN KAÇINMA	1594
VI.	MUAYENE SÜRESİNİN GEÇMESİNDEN İTİBAREN 3 AY İÇİNDE MUAYENE YAPTIRMA	1594
VII.	MUAYENENİN 3 AY GEÇTİKTEN SONRA YAPILMASI	1595
MADDE 95- Sağlık raporlarının usûl ve esaslarının belirlenmesi	1598	
MADDE 96- Yersiz ödemelerin geri alınması	1600	
I.	96'inci MADDENİN GEÇMİŞE ETKİLİ UYGULANMASI	1603
II.	MÜLGA SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA YERSİZ ÖDEMELER	1604
III.	İADE YÜKÜMLÜSÜ	1607
IV.	İADE KONUSU ÖDEMELER VE HATALI İŞLEMİN TESPİT TARİHİ	1608
V.	ALACAK KAPSAMININ TESPİTİ (FAİZ)	1609
VI.	YERSİZ ÖDEMELERİN TAHSİL USULÜ	1616
VII.	İYİ NİYETLİ TÜKETİM DEFİ	1617
VIII.	ZAMANAŞIMI SÜRESİ	1618
IX.	YAŞLILIK AYLIĞI ŞARTLARINA SAHİP OLUNMADIĞININ AYLIK BAĞLANDIKTAN SONRA FARK EDİLMESİ HALİNDE YERSİZ AYLIK	1620
1.	Aylık koşulları oluşmadığından bağlanan aylığın iptali	1620

a.	Sigortalının kasıtlı / kusurlu davranışları ile hatalı aylık bağlanması	1620
b.	Kurumdan kaynaklanan işlem hatası ile aylığın yanlış bağlanması	1621
aa.	Borçlanılacak süresi olanlar	1621
bb.	Borçlanılacak süresi olmayanlar için tahsis talep tarihine kadar hizmet süresi verilip pirim ödemeleri.....	1622
cc.	Borçlanılacak ve verilecek hizmet süresi olmayanlar için durumlarına göre tahsis talep tarihine kadar istege bağlı sigortalılık verilmesi.....	1623
2.	4/b sigortalıları için prim veya prime ilişkin bir borcun aylık bağlandıktan sonra tespit edilmesi (SSİY Ek 8, 9).....	1624
a.	İkinci kez tahsis talep dilekçesine gerek olmaması	1625
b.	Aylık bağlama işlemi sırasında prim borcu olduğunun tespiti.....	1625
c.	Aylık bağlandıktan sonra prim borcu olduğunun tespit edilmesi....	1626
3.	Sigortalının işten ayrılma koşulu gerçekleşmeden yaşıllık aylığı bağlanması (SSİY m.10)	1626
4.	Aylık miktarının yanlış hesaplanması	1626
5.	Aylık başlangıcında yapılan hatalar	1627
a.	Tahsis Talep Tarihinin Değişmesi.....	1627
b.	Sadece Aylık Başlangıç Tarihinin Değişmesi	1627
6.	Aylığın yanlış statüde bağlanması	1628
MADDE 97- ZAMANAŞIMI, HAKKIN DÜŞMESİ VE AVANS	1629	
I.	ZAMANAŞIMI	1630
II.	BAĞLANMIŞ BULUNAN AYLIKLERİN HESAPTAN ÇEKİLMEMESİ HÂLİ	1631
III.	HAKKIN DÜŞMESİ.....	1635
IV.	AVANS.....	1636
MADDE 98- ÜCRETLERİDEN KESİNTİ YAPILMAMASI, ÖZEL SIGORTALARA İLİŞKİN HÜKÜMLER VE SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMELERİNİN YÜRÜTÜLÜMESİ	1638	

İKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 99- SOSYAL GÜVENLİK İLGİLİ DÜZENLEMELER VE BİLDİRİMLER	1639	
I.	SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDAYA YAPILACAK DÜZENLEMELER	1639
II.	TEBLİGAT.....	1639
1.	Tebliğata konu işlemler (7251/m.1).....	1640
2.	Tebliğat usulleri (7251/m.2 ilâ 7)	1640
a.	Memur eliyle tebliğat	1640

b.	PTT aracılığıyla tebliğat	1641
c.	Elektronik tebliğat.....	1641
3.	Tebliğat davetiyesinde yer alması gereken hususlar (m.9).....	1641
4.	Bilinen adreste tebliğ (m.10)	1641
5.	Vekile veya kanuni temsilciye tebliğ (m.11)	1642
6.	Tüzel kişi ve ticarethane'lere tebliğ (m.12, 13).....	1643
7.	Askeri kişilere tebliğ (m.14)	1644
8.	Belli bir yerde meslek ve sanat icrası halinde tebliğ (m.17)	1644
9.	Otel, hastane, fabrika, okul gibi herkesin kolayca giremediği yerlerde tebliğ (m.18), tutuklu ve hükümlülere tebliğ (m.19)	1645
10.	İlgilinin geçici olarak başka yere gitmesi nedeniyle bizzat tebliğat yapılamaması (m.20)	1645
11.	Tebliğden kaçınma veya tebliğ imkânsızlığı (m.21)	1646
a.	Adreste bulunmama veya tebliğden imtina.....	1646
b.	Mernis adresinde bulunmama.....	1647
12.	Tebliğ mazbatası (m.23).....	1648
13.	Yabancı ülkedeki kişilere tebliğat (m.25)	1648
a.	Yabancı ülkedeki Türk vatandaşı olmayan kişilere tebliğat (m.25).....	1648
b.	Yabancı ülkedeki Türk vatandaşına tebliğat (m.25/a).....	1649
14.	Türkiye'de bulunan yabancı'lara tebliğat (Tebliğat Tüzüğü m.45)	1650
15.	İlanen tebliğ (m.28)	1651
16.	Usulsüz tebliğatın öğrenilmesi (m.32)	1652
17.	35'e göre tebliğat (adres değişikliğinin bildirilmesi)	1652
18.	E-Tebliğat Zorunluluk hâlleri.....	1653
19.	Kamu kurumu vekillerine e-tebliğat usulü.....	1654
20.	E-tebliğatın hazırlanması	1655
21.	E-Tebliğatta tebliğ tarihi	1655
MADDE 100- Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usûlü.....	1658	
MADDE 101- Uyuşmazlıkların çözüm yeri	1661	
I.	İŞ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU (7036 sayılı Kanun m.2)	1661
II.	GÖREV	1662
1.	İdari para cezalarına ilişkin davalarda görev.....	1663
a.	Cezaların şahsiliği ilkesine aykırı idari para cezalarında iş mahkemelerinin görevli olması.....	1663
b.	Kesinleşmiş idari para cezalarının tahsili davalarında iş mahkemesinin görevli olması	1663

2.	5434 sayılı Kanun kapsamında yetim aylığı alan kişinin boşandığı eşi ile birlikte yaşaması nedeniyle aylığın kesilmesi davasında iş mahkemesi görevli (5510/56-2).....	1666
3.	6183 sayılı Kanun uygulamasından doğan bazı davalar	1667
III.	İDARI YARGININ GÖREVİNE GİREN DAVALAR.....	1667
1.	İdari para cezalarının iptali davaları	1667
2.	5510 sayılı Kanun geçici 4 kapsamındaki davalar.....	1668
IV.	GENEL MAHKEMELERİN GÖREVİNE GİREN DAVALAR	1671
V.	YETKİ	1674
A.	KESİN YETKİ	1674
B.	SEÇİMLİK YETKİ (7036/m.6 ve HMK m.7, 8, 9, 13)	1675
1.	Davalı gerçek veya tüzel kişinin yerleşim yeri (7036/6-1, 2)	1675
2.	İşin veya işlemin yapıldığı yer mahkemesi	1678
3.	İş kazasından doğan davalarda yetkili mahkeme	1678
4.	Yetki sözleşmesi yasağı.....	1678
C.	YETKİ İTİRAZI	1680
D.	GÖREVSİZLİK/YETKİSİZLİK KARARI ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER.....	1681
E.	YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ (HMK m.21)	1681
VI.	ADLI TATİL (7036/m.7/5; HMK m.103)	1682
VII.	DAVANIN İŞLEMDEN KALDIRILMASI, YENİLENMESİ.....	1683
VIII.	ESKİ HALE GETİRME (HMK m.95-101).....	1685
IX.	YARGILAMA İLKELERİ	1685
A.	TASARRUF İLKESİ (HMK m.24).....	1687
B.	TARAFLARCA GETİRİLME İLKESİ (HMK m.25)	1690
C.	TALEPLE BAĞLILIK İLKESİ (HMK m.26).....	1693
D.	HUKUKİ DİNLENİLME İLKESİ (HMK m.27).....	1694
E.	ALENİYET İLKESİ (HMK m.28)	1694
F.	DÜRÜSTLÜK İLKESİ (HMK m.29).....	1695
G.	USUL EKONOMİSİ (HMK m.31)	1698
H.	HÂKİMİN DAVAYI AYDINLATMA İLKESİ (HMK m.31)	1698
i.	YARGILAMANIN SEVK VE İDARESİ (HMK m.32).....	1699
J.	HUKUKUN UYGULANMASI (HMK m.33).....	1699
X.	KURUMA BAŞVURU (7036 sayılı Kanun m.4/1)	1699
XI.	BASIT YARGILAMA USULÜ	1701
A.	DAVANIN AÇILMASI	1701
B.	CEVAP DİLEKÇESİ.....	1710
C.	ÖNİNCELEME VE TAHKİKAT	1711

XII. ISLAH	1713
A. ISLAH YAPILABİLECEK HALLER.....	1713
1. Talep artırılması	1714
2. Yeni talep eklenmesi.....	1714
3. Bozmadan (veya istinafın kaldırma kararından) sonra dosya ilk derece mahkemesine gönderildiğinde ıslah (22.7.2020 gün 7251 sayılı Kanunla değişik HMK m.177/2).....	1716
4. Taraf değişikliği	1717
5. Davaya cevap vermeyen tarafın ıslahı	1717
B. ISLAH YAPILAMAYACAK HALLER	1717
1. Kazanılmış haklar ortadan kaldırılamaz	1718
2. Hakkın kötüye kullanılması	1718
C. ISLAHIN YAPILMASI.....	1718
XIII. TARAFLAR (HMK m.50 v.d)	1719
A. TARAF EHLİYETİ.....	1719
1. Gerçek kişi.....	1719
2. Tüzel kişiler	1721
a. Özel hukuk tüzel kişileri	1721
b. Kamu tüzel kişileri	1727
c. Tüzel kişiliği olmayan topluluklar	1728
3. Mecburi dava arkadaşlığı	1728
4. Dâhili davalı.....	1733
B. DAVA EHLİYETİ.....	1733
1. Gerçek kişiler	1733
2. Tüzel kişiler	1737
C. DAVAYI TAKİP YETKİSİ.....	1737
D. DAVAYA VEKÂLET	1738
XIV. TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	1739
1. Kanundan doğan taraf değişikliği sebepleri.....	1741
a. Taraflardan birinin ölümü ile taraf değişikliği	1741
b. Dava sırasında tüzel kişiliğin sona ermesi nedeniyle taraf değişikliği	1742
c. İflas nedeniyle tarafta değişiklik	1742
d. Dava konusunun devri	1745
e. Mecburi dava arkadaşlığı bulunan tarafta eksiklik bulunması	1746
2. Maddi hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği.....	1747
3. Kuralın zaman bakımından uygulanması	1748

XV. DAVA ÇEŞİTLERİ	1748
A. EDA DAVASI (HMK m.105)	1749
B. TESPİT DAVASI (HMK m.106)	1749
C. BELİRSİZ ALACAK DAVASI (HMK m.107).....	1751
D. İNŞAI DAVA (HMK m.108)	1761
E. KISMÎ DAVA (HMK m.109)	1762
F. DAVA YİĞİLMASI	1765
G. TERDİTLİ DAVA (HMK m.111).....	1767
H. SEÇİMLİK DAVA (HMK m.112).....	1768
XVI. DAVA ŞARTLARI (HMK m.114, 115)	1768
XVII.DAVAYA SON VEREN TARAF İŞLEMLERİ	1771
1. DAVADAN FERAGAT.....	1771
2. SULH (HMK m.313, 314, 315).....	1775
XVIII.İSPAT VE DELİLLER	1776
A. İSPATIN KONUSU.....	1776
B. İSPAT HAKKI (HMK m.189)	1777
C. İSPAT YÜKÜ	1779
D. DELİLLER.....	1781
1. Kesin Hüküm	1782
2. İkrar (HMK m.188).....	1784
3. Belge (HMK m.199)	1784
a. Ücret bordroları ve hesap pusulaları.....	1785
b. İşçi özlük dosyası	1785
c. Banka dekontları	1786
c. SGK kayıtları	1786
d. Memur tutanak ve raporları.....	1786
4. Senetle ispat zorunluluğu (HMK m.200)	1787
5. Yemin (m.226)	1790
6. Tanık	1791
7. Bilirkişi	1795
8. Uzman görüşü (m.293).....	1798
9. Keşif.....	1799
10. İsticvap	1799
11. Delillerin değerlendirilmesi (HMK m.198).....	1801
XIX. HÜKÜM	1802
1. Hüküm fikrası	1802
2. Davanın açılmamış sayılmasına karar verilecek hâller	1803

a.	Görevsizlik/yetkisizlik kararı üzerine davanın açılmamış sayılması.....	1803
b.	Temsil veya izin belgelerinin sunulmaması nedeniyle davanın açılmamış sayılması.....	1804
c.	Avukatın Vekalet Sunmaması Halinde Davanın Açılmamış Sayılması	1804
d.	Dava dilekçesinde eksiklik bulunması halinde davanın açılmamış sayılması.....	1805
e.	Duruşmaya gelinmemesi halinde davanın açılmamış sayılması	1805
f.	Davanın geri alınması nedeniyle davanın açılmamış sayılması.....	1806
g.	Harç eksikliğinin tamamlanmaması nedeniyle davanın açılmamış sayılması.....	1806
3.	Yargılama Harç ve giderleri.....	1807
4.	Davanın konusuz kalması.....	1810
5.	Gerekçeli karar.....	1811
6.	Hüküm tashihi (m.304)	1813
7.	Hüküm tavzihî	1814
8.	Taleplerden biri hakkında karar verilmesinin unutulması (HMK m.305/A).....	1816
XX.	KANUN YOLLARI	1817
A.	İSTİNAF	1817
1.	İstinaf edilebilen kararlar (m.341)	1817
2.	İstinaf süresi	1819
3.	İstinaf dilekçesi (m.342)	1820
4.	İstinaf dilekçesinin verilmesi (m.343)	1820
5.	Harç ve giderlerin yatırılması (m.344).....	1821
8.	Katılma yoluyla istinaf (m.348)	1824
9.	İstinaf talebinden feragat (m.349)	1824
10.	Ön inceleme (m.352)	1824
11.	Asıl inceleme (tahkikat) sonucunda karar verilmesi (m.353 ve 356)	1825
a.	İlk derece mahkemesi kararının kaldırılıp dosyanın yeniden karar verilmek üzere mahkemesine gönderilmesi halleri	1825
b.	Duruşma yapmadan davanın esası hakkında karar verilmesi halleri	1827
c.	İstinafin duruşmalı incelenmesi üzerine verilecek karar (m.356)	1829
12.	İstinaf incelemesinin kapsamı (m.355)	1830
13.	İstinaf yargılamasında yapılamayacak işlemler (m.357)	1831

a.	İstinafta Karşı Dava Açılamaz.....	1832
b.	İstinafta Davaya Müdahale Talebinde Bulunulamaz	1832
c.	İstinafta Dava Islah Edilemez.....	1832
d.	İstinafta Birleştirme Talebinde Bulunulamaz	1834
e.	İstinafta Yeni Vakıa İleri Sürülemez	1834
f.	İstinafta Yeni Delil Gösterilemez	1835
g.	Yetki Sözleşmesi Yapma Yasası	1835
14.	Duruşma ve Karar	1835
B.	TEMYİZ	1837
1.	Temyiz edilebilen kararlar (m.361).....	1837
2.	Temyiz edilemeyen kararlar (m.362)	1840
3.	Temyiz dilekçesinin içeriği ve unsurları (m.364).....	1843
4.	Temyiz dilekçesinin verilmesi (m.365)	1844
5.	Kanun yararına temyiz (m.363)	1844
6.	Harç/giderler, temyizden feragat, ön inceleme (m.366 delaletiyle m.344, 346, 347, 348, 349, 352).....	1844
a.	Harç ve giderler	1844
b.	Temyiz dilekçesinin reddi (m.366, 346).....	1846
c.	Temyizden feragat (m.366, 349)	1846
d.	Temyize cevap (m.366, 347).....	1846
e.	Katılma yoluyla temyiz (m.366, 348)	1846
7.	Temyizin icraya etkisi (m.367).....	1847
8.	Kötü niyetli temyiz (m.368, 329)	1848
9.	Temyizde ön inceleme (m.366, 352)	1850
10.	Temyiz incelemesi (m.369).....	1851
11.	Yargıtay kararı (m.370, 371)	1854
12.	Usulî kazanılmış hak	1856
13.	Bozmaya uyma ve direnme (m.373)	1861
14.	Karar düzeltme/Maddi hata	1864
C.	YARGILAMANIN YENİLENMESİ	1870
a.	Yargılamanın yenilenmesi sebepleri (m.375)	1870
b.	Yargılamanın iadesini isteyebilecek kişiler (m.376).....	1875
d.	İnceleyecek mahkeme.....	1877
e.	Yeniden yargılama ve hükm (m.380).....	1877
D.	ADLI YARDIM	1879

ALTINCI KISIM

İdarî Para Cezaları ve Fesih Hükümleri

MADDE 102- Kurumca verilecek idarî para cezaları.....	1883
I. İDARİ PARA CEZALARI.....	1892
II. İNDİRİM	1902
III. İDARİ PARA CEZASININ KESİNLEŞMESİ İTİRAZ, DAVA YOLU	1902
MADDE 103- İdarî yaptırımlar ve fesih	1904
I. SAĞLIK HİZMET SUNUCULARININ USULSUZLUKLERİ/GERİ ALMA/FESİH	1906
II. SAĞLIK HİZMET SUNUCUSUNDA KİMLİK TESPİTİ YAPILMAMASI	1906
III. KURUM ALACAKLARININ GARANTİYE ALINMASI.....	1906
IV. SÖZLEŞMESİ FESHEDİLEN SAĞLIK HİZMET SUNCUSU İLE YENİDEN SÖZLEŞME.....	1909
V. NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK CEZASI ALANLAR.....	1910
VI. RUHSAT İPTALİ	1911

YEDİNCİ KISIM

Yürürlükten Kaldırılan, Değiştirilen, Son ve Geçici Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 104- Diğer kanunlardaki atıflar.....	1913
I. SOSYAL GÜVENLİK KANUNLARINA ATIFLAR	1913
II. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA ATIFLAR	1914
MADDE 105- Uygulanmayacak hükümler	1915
MADDE 106 – Yürürlükten kaldırılan hükümler	1916
MADDE 107- Yönetmelikler.....	1919

EK MADDELER

EK MADDE 1- Kuruma yapılan bazı bildirimlerin yeterli sayılması.....	1922
EK MADDE 2- Bazı bölgelere yapılan yatırımlar için teşvik	1923
EK MADDE 3 - Mülga	1925
EK MADDE 4- Kamu çalışanlarının yurtdışından sağlık hizmeti alması	1926
EK MADDE 5- Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanların sigortalılığı.....	1930
I. EK 5 SİGORTALILIĞI ŞARTLARI	1932
II. Ek 5 SİGORTALILIĞININ SONA ERMESİ	1939
III. SİGORTALILIĞIN KESİLMESİ VE SONRASINDA EK 5 KAPSAMINDA ÇALIŞMA VARSA KENDİLİĞİNDEN DEVAM ETMESİ.....	1940

IV. Ek 5 SİGORTALILARININ YARARLANACAGI SİGORTA KOLLARI VE KOŞULLARI	1940
V. PRİMLER.....	1942
EK MADDE 6- Bazı kısmi süreli çalışanların sigortalılıkları	1951
I- KAPSAM	1953
II. KOŞULLAR	1954
III. PRİMLERİN ÖDENMESİ	1955
IV. YARARLANACAKLARI SİGORTA KOLLARI	1955
EK MADDE 7- Milletvekili, bakan, c.başkanı danışmanlarının görevlerinin sonu.....	1956
EK MADDE 8 - Bağ-Kur sigortalılığının basamak tespiti	1960
EK MADDE 9 - Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı ve konut kapıcılığı.....	1971
I. EV HİZMETİ KAVRAMI	1972
II. EV HİZMETLERİNDE ÇALIŞANLAR.....	1973
1. Ev hizmetinde veya konut kapıcılığı içinde on günden fazla çalışanlar ..	1974
2. On günden az çalışanlar	1974
EK MADDE 10 - Kurumla sözleşmeli özel SHS'larında çalışan doktorların sigort	1979
I. GENEL KURAL.....	1979
II. EK 10 İLE KURUMLA SÖZLEŞMELİ ÖZEL SAĞLIK KURUMLARINDA ÇALIŞAN DOKTORLAR İÇİN GETİRİLEN SİSTEM (Son fikra).....	1981
III. SAĞLIK HİZMETİNİN SATIN ALINMASINDA FATURANIN KURUMDAN TAHSİLİ (1.fikra)	1982
EK MADDE 11- Yarı zamanlı çalışan 4/c'lilerin borçlanma hakkı	1983
EK MADDE 12- Muhtasar prim hizmet belgesi verilmesi	1985
EK MADDE 13- Türkiye'de ikamet etmeyen bilmekla yükümlü olunanlar	1986
EK MADDE 14- Kayıt dışı çalışma/sahte bildirim hâlinde teşvik yasağı	1988
EK MADDE 15- Güvenlik korucularının sigortalılığı	1992
I. GÜVENLİK KORUCUSU KAVRAMI.....	1993
II. GÜVENLİK KORUCULARININ SIGORTALILIĞI	1996
EK MADDE 16- Vakıf Ön. ve okul aile birliğinin yararlanacağı teşvikler.....	2003
EK MADDE 17- Prim teşvikinden geçmişe dönük yararlanma.....	2005
EK MADDE 18- Bayram ikramiyesi	2011
EK MADDE 19- Aylıklarda alt sınır	2015
EK MADDE 20- Kızılıay, Yeşilay, Maarif vakfı, Yunus Emre Vakfının teşvikten yararlanması ve çalışanların aylıklarının kesilmemesi	2017
EK MADDE 21- Belediye başkanlarına makam tazminatı.....	2019
EK MADDE 22- Bakan yardımcılarının makam tazminatı	2023
EK MADDE 23- Kömür ve linyit maden kazalarında ölüm ve malullük aylığı	2024

GEÇİŞ HÜKÜMLERİ**İKİNCİ BÖLÜM****Geçici ve Son Hükümler**

GEÇİCİ MADDE 1- Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin bazı geçiş hükümleri.....	2029
GEÇİCİ MADDE 2 - Bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik unlarına tâbi geçen çalışmalar için bağlanacak aylıkların hesabı	2031
I. KARMA SİSTEM UYGULANMASINA GÖRE AYLIK HESABI.....	2033
II. AYLIĞIN KESİLMESİ YENİDEN AYLIK TALEBİ	2039
GEÇİCİ MADDE 3- Önceki mevzuat hükümlerinin uygulanması	2048
GEÇİCİ MADDE 4- Eski memurlar için 5434 sayılı Kanuna geçiş	2048
I. 1.10.2008'den Önce 5434 s.K Kapsamında Aylık, Tazminat, Harp Malullüğü Zammi, Diğer Ödeme Ve Yardımlar, Dul/Yetim Aylığı Alanlar....	2054
II. EMEKLİLİK	2054
III. VAZİFE MALULLÜĞÜ TETKİK MUAYENESİ.....	2055
IV. 5434 SAYILI KANUN DÖNEMİNDE İŞE BAŞLAMIŞ OLUP HALEN DE 4/C KAPSAMINDA ÇALIŞMAYA DEVAM EDENLER	2055
V. 5434 SAYILI KANUNA TÂBİ AYLIKLarda KESİLME, BAĞLANMA, TOPTAN ÖDEME, İHYA, BORÇLANMA VE İKRAMIYE	2055
VI. 1.10.2008'den ÖNCE GÖREVE BAŞLAYAN ENGELLİ MEMURLARIN EMEKLİLİK KOŞULLARI	2056
VII. KAMUDA HİZMET AKDİYLE VEYA SÖZLEŞMELİ ÇALIŞIP 4/C İLE İLİŞKİLENDİRİLENLER	2057
VIII. KESENEK, FİİLİ HİZMET ZAMMI, İTİBARİ HİZMET SÜRESİ ARTIŞLARI	2057
IX. MAAŞ ARTIŞLARININ YANSITILMASI	2057
X. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADINA OKUYANLAR İLE ASTSUBAY NASBEDİLEN OKUL DÖNEMLERİNİN BORÇLANILMASI	2057
XI. BELEDİYE BAŞKANLIĞI YAPANLARIN MAKAM VE GÖREV TAZMİNATI.....	2058
XII. 5434 s.K'dan DOĞAN KURUM ALACAKLARI	2063
XIII. BORÇLANMA, İHYA SÜRELERİ İLE AYLIK	2063
XIV. ÖLÜM AYLIĞI	2063
XV. BORÇLANMA, İHYA.....	2064
XVI. ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN HİZMETLER	2064
XVII. DİSİPLİN CEZALARININ ORTADAN KALDIRILMASI.....	2064
XVIII.UÇUŞ/DALIŞ HİZMETİ GÖRENLERİN MALULİYETİ VEYA ÖLÜM HALİ	2065
GEÇİCİ MADDE 5- Toptan ödeme ve ihyâ geçiş hükümleri.....	2072
GEÇİCİ MADDE 6- 506 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri	2073
GEÇİCİ MADDE 7- Sigorta süresi, FHZS, itibarı hizmet, borçlanma, ihyâ konularında mülga mevzuata geçiş.....	2077
GEÇİCİ MADDE 8- 1479 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri	2081
GEÇİCİ MADDE 9- Emeklilik yaşına ilişkin bazı geçiş hükümleri	2084

I. 4/a SİGORTALILARI İÇİN	2086
II. 4/b SİGORTALILARI İÇİN	2089
III. 4/c SİGORTALILARI İÇİN YAŞLILIK AYLIĞI.....	2091
IV. 2925 SİGORTALILARI İÇİN YAŞLILIK AYLIĞI.....	2091
V. MADEN İŞYERLERİNDE YER ALTINDA ÇALIŞANLAR.....	2092
VI. MADEN İŞYERLERİNDE GEÇEN ÇALIŞMALAR	2093
VII. ERKEN YAŞLANAN SİGORTALILAR İÇİN KOLAYLAŞTIRILMIŞ YAŞLILIK AYLIĞI.....	2095
GEÇİCİ MADDE 10- 506 sayılı Kanunun malullük ve engellilik hükümlerine ilişkin geçiş hükümleri '	2096
GEÇİCİ MADDE 11- Sigortalı tesciline, sigorta sivil numarasına ve dış temsilciliklerdeki görevlilere ilişkin geçiş hükümleri	2104
GEÇİCİ MADDE 12- Genel sağlık sigortası geçiş hükümleri	2106
GEÇİCİ MADDE 13- 4046 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin geçiş esasları.....	2111
GEÇİCİ MADDE 14 - Sosyal güvenlik destek primine ilişkin geçiş hükümleri	2112
GEÇİCİ MADDE 15 - Prime esas kazancın beyanına ilişkin geçiş hükmü	2129
GEÇİCİ MADDE 16- Kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunan sigortalılar (...) ile esnaf muafliğinden yararlanan kadın sigortalılara ilişkin geçiş hükümleri '	2130
GEÇİCİ MADDE 17- Kendi adına ve hesabına çalışanların sigortalılıklarının durdurulmasına ilişkin hükümler	2132
GEÇİCİ MADDE 18 – Bazı aylık tazminat ve yardımlara ilişkin geçiş hükümleri	2137
GEÇİCİ MADDE 19 – Aylık alanlardan kesilecek sağlık sigortası primi	2140
GEÇİCİ MADDE 20 – 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar ve ilgili hükümler.....	2141
A. BAZI ŞİRKET SANDIKLARININ SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞU HALİNE GELMELERİ.....	2144
B. YAPILACAK YARDIMLARIN 506 SAYILI KANUNDAN AZ OLAMAYACAĞI	2147
C. GEÇİCİ 20 SANDIKLARININ KAPANMA GÜNDEMİ	2156
D. MADDE AÇIKLAMASI.....	2159
GEÇİCİ MADDE 21 – 2108 sayılı Yasaya ilişkin geçiş hükümleri	2162
GEÇİCİ MADDE 22 – Anonim şirket kurucu ortaklarının sigortalılıklarına ilişkin geçiş hükümleri	2162
GEÇİCİ MADDE 23 – Sosyal güvenlik prim yapılandırılması bozulanlara ilişkin hükümler	2164
GEÇİCİ MADDE 24 – Sosyal güvenlik alacakları	2168
GEÇİCİ MADDE 25 – Borç yapılandırması bozulanlara ihya.....	2174
GEÇİCİ MADDE 26 – Gelir ve aylıkların güncellenmesi	2176
GEÇİCİ MADDE 27 – Bağ-kur primlerinin artırılması.....	2178
GEÇİCİ MADDE 28 – 4/c bildirimlerinin yapılmaması durumunda İPC.....	2179
GEÇİCİ MADDE 29 – Ek 5 ve Ek 6 sigortalılarının prim borçlarının hesabı.....	2180

GEÇİCİ MADDE 30 – 31.12.2011'e kadar sağlık sigortası prim borçlarının silin.	2181
GEÇİCİ MADDE 31 – MEB'de uzman/usta öğreticilerin eksik süreyi borçlanması	2182
GEÇİCİ MADDE 32 – Yabancı öğrenci/stajyer avukat sağlık sigortası bildirimi	2186
GEÇİCİ MADDE 33 – Çaklısan sigortalılık hükümlerinin zaman bakımından uyu.	2187
GEÇİCİ MADDE 34 – Gelir ve aylıklarda artış (2011).....	2188
GEÇİCİ MADDE 35 – SGK bildirimlerinin yapılması için ek süre verilmesi	2190
GEÇİCİ MADDE 36 – 1402 sayılı Kanuna göre tutuklu/gözaltı sürelerinin borç.....	2191
GEÇİCİ MADDE 37 – Simav ve Van depremzedeleri için ölüm/malullük aylığı	2194
GEÇİCİ MADDE 38 – TBMM üyelerinin 43'üncü maddeden yararlanması	2195
GEÇİCİ MADDE 39 – Aylık intibak hesabı	2198
GEÇİCİ MADDE 40 – Mülga 1479/geçici 17'ye göre basamak sistemine göre aylık	2203
GEÇİCİ MADDE 41 – SGK alacaklarının aynı olarak tahsili.....	2204
GEÇİCİ MADDE 42 – TBMM üyesi, dışarıdan bakan atanınların görevlerinin sonu	2209
GEÇİCİ MADDE 43 – Yurtdışı eğitim sürelerini borçlanma	2210
GEÇİCİ MADDE 44 – Disiplin cezası kaldırılan 4/c'lilerin borçlanması	2212
GEÇİCİ MADDE 45- Yersiz yapılan sağlık giderlerinin terkini.....	2215
GEÇİCİ MADDE 46 – Sosyal güvenlik destek prim borçlarının yapılandırılması	2216
GEÇİCİ MADDE 47 – 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında çalışmaya başlayanlara yapılan yersiz ödemelerin yapılandırılması	2217
GEÇİCİ MADDE 48 – Fiili hizmet süresi zammı uygulanması sonucu verilmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgesi ile yatırılacak primler	2218
GEÇİCİ MADDE 49 – SHS'lara ilişkin faturaların incelenmesi	2219
GEÇİCİ MADDE 50 – Yabancı öğrencilerin genel sağlık sigortası	2220
GEÇİCİ MADDE 51 – Yurtdışı eğitim ve disiplin sürelerinin borçlanması için ek süre	2221
GEÇİCİ MADDE 52- 2330 ve 3713 malullerinin yeniden çalışması	2222
GEÇİCİ MADDE 53- 31.3.2015'e kadar GSS testi yapılması ve prim borcu	2223
GEÇİCİ MADDE 54 – Usulsüz oda/sicil kaydı nedeniyle iptal edilen sigortalılık	2225
GEÇİCİ MADDE 55 – 100 TL altındaki kurum borçlarının silinmesi	2232
GEÇİCİ MADDE 56 – Yurtdışı eğitim ve disiplin sürelerinin borçlanması için ek süre	2233
GEÇİCİ MADDE 57 – Bazı İPC'larının affı.....	2235
GEÇİCİ MADDE 58 – Geçici kamu personelinin (657/4-C) prime esas kazanç	2237
GEÇİCİ MADDE 59– Mülga	2238
GEÇİCİ MADDE 60- Yapılandırma 2014	2239
GEÇİCİ MADDE 61- Müflis şirketlerin ortak ve yetkilisi olmayan üst düzey.....	2251
GEÇİCİ MADDE 62- Eczanelerde katılım payı alınması	2254
GEÇİCİ MADDE 63- 4/b'lilerin sigorta sürelerinin durdurulması ve ihya (2015).....	2255
GEÇİCİ MADDE 64- Yapılandırma 2015.....	2260
GEÇİCİ MADDE 65- Gelir ve aylıklarda artış 2015.....	2263
GEÇİCİ MADDE 66- Mülga	2265

GEÇİCİ MADDE 67- Gelir ve aylıklarda artış 2016	2267
GEÇİCİ MADDE 68- Asgari ücret teşviki 2016.....	2270
GEÇİCİ MADDE 69- 25 yaş altındakilerin GSS prim borçlarının silinmesi	2275
GEÇİCİ MADDE 70- Vakıf Ün. ve okul aile birl. teşviklerinin geçerli olması.....	2276
GEÇİCİ MADDE 71- Asgari ücret teşviki 2017.....	2277
GEÇİCİ MADDE 72- Asgari ücret teşvikinden yararlananlar için prim borçlarının ödenmesi	2282
GEÇİCİ MADDE 73- GSS gelir testi yapılması ve prim borcu	2284
GEÇİCİ MADDE 74- 18/20/25 yaş altında olanların çalışmaları halinde ölüm ayl.....	2286
GEÇİCİ MADDE 75- Asgari ücret teşviki 2018.....	2287
GEÇİCİ MADDE 76- 4/b sigortalılık süresinin durdurulması ve ihya 2018.....	2292
GEÇİCİ MADDE 77- Mülga Ek 3 hükmüne geçiş.....	2294
GEÇİCİ MADDE 78- Asgari ücret teşviki 2019.....	2295
GEÇİCİ MADDE 79- Vazife malulü ve devlet sporcularının 96/B kapsamındaki brç	2300
GEÇİCİ MADDE 79- (Mükerrer) Güvenlik korucularının prim borcu	2303
GEÇİCİ MADDE 80- Asgari ücret teşviki 2020.....	2304
GEÇİCİ MADDE 81- Vazife malullerinin yeniden çalışması ve ikinci aylık	2309
GEÇİCİ MADDE 82- Götürü bedelen hizmet alımı yapılan SHS 2020	2312
GEÇİCİ MADDE 83 – 4/b sigortalılık süresinin durdurulması ve ihya 2020	2313
GEÇİCİ MADDE 84 - 4/b sigortalılık süresinin durdurulması ve ihya 2021.....	2318
GEÇİCİ MADDE 85 – Asgari ücret teşviki 2021	2322
GEÇİCİ MADDE 86- Götürü bedelen hizmet alımı yapılan SHS 2021	2327
GEÇİCİ MADDE 87- Ek göstergenin değişmesinin uygulanması.....	2328
GEÇİCİ MADDE 88- Asgari ücret teşviki 2022.....	2329
GEÇİCİ MADDE 89- Götürü bedelen hizmet alımı yapılan SHS 2022	2334
GEÇİCİ MADDE 90- SHS belgelerinin incelenmesi.....	2335
GEÇİCİ MADDE 91- 1.1.2013 öncesi GSS prim borçlarının tahsil edilmemesi	2336
GEÇİCİ MADDE 92- Gelir ve aylıklarda artış 2023	2337
GEÇİCİ MADDE 93- Asgari ücret teşviki 2023.....	2338
GEÇİCİ MADDE 94- Eksik bildirimi olanlar için ek süre verilmesi (teşvik engeli)	2341
GEÇİCİ MADDE 95- EYT'lilerden yaş koşulu aranmaması ve teşvik	2342
MADDE 108- Yürürlük	2345
MADDE 109- Yürütme	2345
5510 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR TABLO	2347
KAYNAKÇA.....	2355